

Izhaja vsi rek in soboto ob 11. uri predpolna za mesto ter ozi. 3. ura pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6 zvečer. Stane po pošti prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celobrojno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajam v Gorici v tobakarnem Schwarz v Solskih ulicah, Jeagersitz v Nunskeh ulicah in Leban na Verdijevem tekalništu po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje Izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Čast dr. Tume pred porotniki.

(Konec.)

Poročilu o tej prezanimivi kazenski obravnavi, katero smo kolikor mogoče točno priobčili v svojem listu, naj dodamo še svojo sodbo o dejstvu, da se je v čisto slovenski spornosti vršila obravnavata v italijanskem jeziku.

Gospod dr. Rojic je že takrat, ko je imela stvar prvič na obravnavo priti, vse storil, kar se je dalo storiti, da bi si bil zagotovil slovenskega zagovornika. A v Gorici in v Trstu je zaman trkal na duri slovenskih odvetnikov; tu in tam je, kakor je že v predzadnji številki omenila „Gorica“, obvladal slovenske odvetnike tak pravni čut, da ni hotel nobeden sprejeti zagovorništva. In to ni prvi slučaj, da so slovenski odvetniki v Gorici v spornih zadevah, ki so se izčimile iz strankarskega boja, odklonili zagovorništvo znanim poštenjakom, samo ker so se bali zamere pri nasprotnej stranki in dosledne škode na lastnem žepu.

Zato moramo res iskreno željeti, da se čimbrže naseli v Gorici dober naroden odvetnik, kateri bode v polni zavesti svoje neodvisnosti opravljaj svoj vzvraženi posel, ne da bi se dal motiti po naklonjenosti ali zameri stranki in po bratomornem boju, ki so ga v našo največjo škodo zanetili med Slovence brezvestni koristolovci.

Kakor je znano, se je bilo vendar posrečilo, da je dr. Rojic dobil za prvo obravnavo, ki se je vršila 2. julija l. l., slovanskega odvetnika v osebi g. dr. Zuccona v oddaljenem Puluju; a znano je tudi, da je tožitelj dr. Tuma, predsednik „narodno-napredne“ stranke, slovenski deželnemu poslanec itd. kot zvest varuh narodnih svetinj, pri takratni obravnavi odklonil 6 slovenskih porotnikov — ker — kakor se je zaničljivo izrazil proti zatoženčevemu odvetniku, ni maral, da bi sodili ljudje, ki z najo komaj brati in pisati. S tem je dr. Tuma in ne dr. Rojic onemogočil ne samo sestavo čisto slovenske porotne klopi, ampak sploh vršitev porotne obravnavi, ker niso bili pripravljeni potrebnih prevodi za italijansko obravnavo, katerej se prav po dr. Tumovi krivdi ni bilo mogoče ogniti.

Z ozirom na to taktiko svojega nasprotnika moral se je dr. Rojic pripraviti za novo obravnavo. Povabil je zopet svojega prejšnjega zagovornika, naj ga pride zastopat iz daljnega Puluja; a odgovor je obsegal take pogoje, ki so jasneje govorili od najodločnejše odklonitve. Dr. Rojic je takoj vedel, koliko je ura bila, ter je puljskemu odvetniku odgovoril z malkom. „Un bel tacere non fū mai scritto“. Obozrojil se je sam z orožjem resnice in pravice, pritegnil k obravnavi goriškega odvetnika g. dr. Raimonda Luzzatta — ter se z moškim pogumom postavil pred porotnike, katerim je jasno in verodostojno, oprt na veljavna dokazila, povedal in razložil vse, česar je trebalo v svojo obrambo proti zatožbi dr. Tume.

Dr. Rojic se je do zdaj v svojem javnem delovanju še vsikdar pokazal pravim, zavednim narodnjakom; — on bi bil tudi tu, ko je šlo za obrambo njegove časti, njegovega političnega poštenja, prav gotovo najrajše v svojem jeziku govoril in bi se ne bil nikdar odmaknil od tega, da bi ne bilo šlo ravno za to — za kar je šlo — za njegovo čast in poštenje. A

v danem položaju, ko je sedelo na portni klopi med dvajstimi — šest mož, kateri so razumeli samo italijančino, dočim so vsi slovenski porotniki več ali manj tudi razumeli ta jezik — in ko je šlo ravno za obrambo najdržega biserja vsakega pravega moža, ni mogel drugače, nego poslužiti se v svojo obrambo jezika, ki so ga vsi razumeli. In govoril je, kakor je mogel, a tako, da so ga porotniki in poslušalci popolnoma, da bolje razumeli, kakor je bilo ljubo — dr. Tumi.

Kdor je slišal ali pozneje v „Gorici“ čital dr. Rojčev zagovor, naredil si je lahko svojo sodbo. Mi danes ne moremo o tem dalje govoriti, ker je dr. Tuma proti sklepu sodnega dvora, po katerem se je zatožba zavrnila kot zastrela, vložil tožbo ničnosti in torej ni izključeno, da pride ta zadeva še enkrat pred porotnike, kar bi bilo prav za prav v prilog stvari želeti, — a to moremo zatrdiriti, da je bila ta kazenska obravnavava dobrdejna, naše politično ozračje razkujoča nevihta. Razkrila nam je dr. Tuma tacega, kakoršen je kot človek, bivši učitelj in uradnik in kot sedanji poslanec, odvetnik in voditelj „narodno-napredne“ stranke. Vsakdo vidi in ve zdaj lahko, če ni duševno popolnoma step in gluh, kako mu je soditi o njegovi osebi in o njegovem delovanju.

In v tem ravno tiči velika, da ne precenljiva vrednost porotne obravnave z dne 11. februarja 1903.

Vsakdo, komur je blagor slovenskega ljudstva na srcu, mora biti dr. Rojicu hvaležen, da se ni dal upogniti niti prestrašiti po velikanskih ovirah, ki so se mu stavile od mnogih strani, ampak da je vstrajal kot jeklen, neomadeževan značaj v borbi za svojo čast in poštenje.

Da, vštevati mu moramo v posebno, neoporečno zaslugo, da je slednjič razkrinkal dr. Tumo.

Na vročih tleh.

Kadar se vzbudijo sile ognjenika, tedaj jih ne vzdrži nobena moč, marveč udarijo na dan in pokončajo vse, kar dosežejo s svojimi gorečimi rokami...

Ta primera velja o sedanjih dogodkih na Balkanu, odnosno v Macedoniji.

V dneh potovanja ruskega ministra grofa Lamsdorffa na Balkan in v Avstrijo je bil svet še nekako napolnjen nade, da mogočni Avstrija in Rusija preprečita usodepolne dogodke ter z jedno omogočita urejene odnošaje za macedonsko rajo. Posebno prebivalstvo Macedonije je z zaupanjem zrlo k obema zaščitnicama, dasi je — in umestno je, da to danes povdarjam — to prebivalstvo po svojih zastopnikih bilo dokaj vznemirjeno vsled hladnega in skoro preizrljivega zadržanja Lamsdorffovega nasproti voditeljem macedonske stvari.

Vzlasti ko se je izvedelo, da nameravata obe državi nastopiti energično pri porti za uvedbo človekoljubnih reform v Macedoniji, zavladalo je med ustaši upanje, da bode dosežen nameravani cilj brez prelivanja krvi. Kajti nijedna krščanska duša v tej pokrajini gotovo ne ljubi orožja in ran, in se prvega poslužuje le v največji sili. Ker je ta sila prikipele do vrhunca, zato se je tudi ogorčenje in volja za samoobrano tega ljudstva vzdignilo z ono elementarno močjo, katere ni več mogoče zadržati, ako stopi iz svojih strug. In baš ta orkan narodne nevolje v Macedoniji je

vzkipel zdaj s podvojeno silo, ko se je hkrat začulo, da vsebina avstro-ruskih zahtev pri porti ni ona, kakoršna se je naglašala iz početka, marveč da je taka, da se ji Turčija ne le ne protivi, marveč se ji tudi lahko — smeje. V teh reformnih načrtih predloženih porti dne 20. t. m. se mej drugim zagotavlja porti, da Turčija ne bude imela nobenega uzroka opirati se na revolucionarno gibanje v Macedoniji in tudi ne na druge odnosje, ki bi je mogli dati povod, da ne vzprejme načrtov. Ze to naglašanje na račun macedonskega prebivalstva v kritičnem trenutku, ko turški valiji na svojo roko vodijo pravo mesarsko klanje v vseh Macedonije, je osupnilo macedonske odbore; še bolj pa je presenetilo iste dejstvo, da v reformnih načrtih nikjer ni zahteve po razorenju najnevarnejših elementov t. j. Albancev.

Dejstvo, da sta Avstrija in Rusija tako odnehal Turčiji, je napolnilo nešrečno ljudstvo s sumnjo, da za vsem tem tiči neki drugi faktor. In res, izvedelo se je, da sta Avstrija in Rusija v toliko spremenili svojo taktiko, da ne nastopata več samostojno, marveč le kot izvrševalki želj in zahtev vseh velevlasti, ki so podpisale berolinsko pogodbo.

Vsled te spremembe so se stvari na Balkanu hkrat drugače zasukale. Macedonski odbori so pomnožili svojo delavnost in predno napoči pomlad, je pričakovati najhujših stvari.

Velevlasti so hotele preprečiti prelivanje krvi in udušiti gibanje z lepimi besedami, dočim se Turčija še nadalje oborožuje in pošilja vojake na mejo; — ali pa vedenje velevlasti je dovedlo macedonsko ljudstvo do prepiranja, da je hočeta Rusija in Avstrija prepustiti brez pomoči svoji usodi. Zato je sklenilo samostojno nastopiti ter zmagati ali pa umreti, — a s tem gotovo prisiliti velevlasti, da bodo morale storiti to, čemur so se hotele izogniti.

Bolgarski politiki so se celo oprjeli mnenja, da Rusija vodi nasproti Bolgariji nelepo in neiskreno politiko in mislijo, da Rusija hoče celo Bolgarijo spraviti v vojno s Turčijo, na to da dela ne samo v Carigradu, marveč tudi v Solotji. Zato da je vojna neizogibna, Rusija pa da hoče v odločilnem trenutku nastopiti kot posredovalec in rešitelj Bolgarije, ali tedaj bi ne bilo več samostojne Bolgarije, ker bi postala avtonomna ruska pokrajina. Mnenje je, da hoče Rusija porabiti prvo priliko, da zasede luki Varna in Burgas.

To se smatra za tajne vzroke temu, da se je ruska balkanska politika spremenila. Iz te zadrege vidijo bolgarski politiki samo jeden izhod, namreč: hitro se pripraviti za boj. V ta namen zamore vlada razpolagati s 60 milijonov frankov, ki so vloženi v narodni in poljedelski banki. Vlada da mora podvzeti vse korake, da si Bolgarija pomaga sama in ne da prilike Rusiji, da postane njena „nesebična“ rešiteljica. Potem bi morala Bolgarska spremeniti svojo vnanjo politiko, pa če treba v sporazumu s Turčijo, katera bi se s tem rada zadowljila. Ko bi Bolgarija postala vazalna država Rusije, potem bi bilo hitro konec turškega gospodstva v Evropi.

Tako mnenje vlada — po dunajski „Information“ — med bolgarskimi politiki, katerim na čelu stoji knez sam. Vse drugega mnenja pa je ljudstvo samo in

Uredništvo in upravljenje se nahaja v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini b. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročino pa na upravljenje „Gorice“. Oglaši se računajo po pettvrstih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

baš ta položaj dela knezu velike neprijetnosti. — Pa tudi Srbija se tako ve povedati „Information“ — pripravlja na boj. Vlada je naročila v avstrijskih tovarnah pod jamstvom — budapeštanske nacionalne banke veliko množino vojnega materijala. Srbija si je s tem naprila zopet velik državni dolg, ker je prisiljena, da plača naročene puške in drug materijal za 40 do 50 od sto če z pravo vrednost.

Glasovi o razmerah v Macedoniji se glase čedalje resneje. Francozko in angleško novinstvo izraža mnenje, da se bližajo nevarni politični dogodki na Balkanu. Ti listi trdijo, da oni, ki so podučeni o razmerah na licu mesta, nikakor ne verujejo v kak uspeh reform in avtonomije.

Tudi je težko verjeti, da bi porta z lepa pustila Macedonijo iz kremljev; da bi pa moglo biti bolje tudi ako bi stata pokrajina pod upravo kake druge velevlasti, toda to je istotako težko verjeti ob tako mešanem prebivalstvu po narodnostih, kakor je ta Macedonija. Ti listi misijo, da mir v Macedoniji zamenja narediti le Bolgarija in Srbija s pomočjo Rusije.

Iz vsega tega je razvidno, da so Balkan vroča tla ter da bi se ta zemlja v političnem oziru tudi lahko nazivala — vulkan. Ako pa se človek v vse to uglobi, pa pride do prav zanimivih zaključkov.

Rusija je namreč že davno sprevredila, da se male balkanske državice ne morejo za stalno vzdržati same kot prave slovanske države, ker, ako so tudi otete izpod turškega jarma pa je v nevarnosti njih samostojnost pred drugimi sovražniki. Zaradi tega je namen Rusije, da vzame pod svojo zaščito vse te države in to še zaradi tega, da se ne izgubi na Vzotku slovanski upliv. To spremembo hoče Rusija izvesti, pa če se na glavo postavijo oni politiki, ki imajo svoje zavetje v „Information“ in drugih takih glasilih, politiki, ki hujskajo na „neodvisnost“ Bolgarije, Srbije itd. pod kako nemško ali madjarsko patronanco. Posebno značilno je vedenje onih bolgarskih politikov, kateri bi naposled rajši, da še ostane turška strahovlada v evropsko-turških pokrajinah, nego pa da bi postala Bolgarija od Rusije odvisna država, zavarovana tako proti Turčiji kakor tudi proti izvestnim evropskim kulturnoscem. Da Nemec Koburžan želi ostati samostojen vladar Bolgarije in še nadalje delati na škodo slovanskega prebivalstva za nemško stvar v Bolgariji, a da bi naposled postal tudi radikal kralj Zjedinjene Bolgarije — vse to je lahko verjeti njegovim politikom. Resnica pa je zopet, da se je Rusija naveličala dajati denarno potuho zapravljivcem v izmolzeni kneževini, ter da hoče storiti jedenkrat „čisti račun“.

Ako bi pa konečno šlo po želji hujskadev iz Berolina in Budimpešte, bi se Bolgarija in Srbija danes obrnili proti svoji rešiteljici Rusiji in ne proti Turčiji. Ako se upošteva vse to, potem pa se skoro ni čuditi, da se je spremenila politika Rusije na vročih balkanskih tleh.

Shod na Libušnjem.

V nedeljo 22. t. m. je priredilo „Slovensko katoliško politično in gospodarsko društvo za kobariški okraj“ shod

na Libušnjem. Shodu je predsedoval društveni odbornik, g. Anton Bajt iz Selca.

Društveni predsednik in deželni poslanec, g. Ivan Lapanja, je zbranim zborovalcem v prav poljudni besedi razložil sestavo deželnega zbora ter opisal stranke, ki zastopajo v njem svoje posebne koristi. Omenjal je posebno delovanja slovenske kat. narodne stranke, ki stoji pod umnim vodstvom prezaslužnega g. dr. Antona Gregorčiča. (Živio-klic.) Žalostno je, pravi govornik, da v dosegovljudskih koristij poslanec kat. narodne stranke ne otežkoče stališča toliko italijanske stranke, kakor neki gotovi slovenski poslanec. (Klic: "Preč z njim!" "To je tisti, ki ni hotel Bovčanom dati mlekarja!" "Tuma!")

G. poslanec je na to opominil podpore, ki so jo po dr. Gregorčičevem in njegovem prizadevanju dobili Libušnjci. Govoril je o zavarovalci za govejo živino, katero bo dežela sama vzela v svojo oskrbo, priporočal je samostojno zvezo mlekarskih zadrug kobariškega okraja in pokazal na koristi take zvezne, pojasnil je ustanovo deželne hipotečne banke in povdarij nje velik gospodarski pomen za ljudstvo. Z ozirom na Vrsno, kjer nimajo učitelja, je g. poslanec pojasnil tudi deželni šolski zakon glede samostojnega nastavljanja učiteljev in učiteljic. Svoj poučni politično-gospodarski govor je končal z zatrdom, da se bodo poslanci kat. narodne stranke vedno potegovali za koristi za puščenega kmeta.

Burno pritrjevanje med govorom in živio-klici ob zaključku so bili izraz zahvale govorniku za njegov trud in pouk.

Sledilo je nato od g. poslanca še poročilo o delovanju cestnega odbora, kakoršno se razvija po celem okraju, in česar dobrote izdatno čutijo tudi Libušnjci, dasi nimajo v tem zaztopu nobenega moža. Cestni odbor hoče po svojih močeh vedno zadostiti potrebam celega okraja.

Potem, ko je g. poslanec dal pojasnila na razne interpelacije, je društveni tajnik, g. Ciril Metod Vuga, govoril o društvenih gospodarskih prizadevanjih, katera pa morajo društveniki skupno izvesto podpirati, da dospejo tako tudi do skupnih koristij. Omenjal je razdornega delovanja "liberalne" stranke, kazal je na edinost in požrtvovalnost kat. narodnih poslancev, pozivljal je k čuječnosti, odločnosti in vstrajnosti ter slikal škodo stupnega lažiliberalknega časopisa. S pozivom, da vsakdo podpiraj le katoliške liste in krepko deluj le za katoliško stvar v propast lažiliberalknega zmaja, je zaključil svoj govor.

Zbrani zborovalci so k sklepu s trikratnimi živio-klici sprejeli zaupnico g. Ivanu Lapanji in svojemu rojaku, veleč. g. dr. Antonu Gregorčiču, kot načelniku kluba kat. narodne stranke.

Število društvenikov na Libušnjem je na zadnjem shodu naraslo od 99 na 110. Ta shod je bil živ izraz probujene katoliške zavesti vrlih Libušnjcev. Živel!

Dopisi.

Z dežele. — (Klerikalci za Šolo.) Pod tem naslovom se je zagnal Kramarjev Dreje v 12. številki svojega trobila "Soče" zopet enkrat v te šmentane nazadnjaške "kavce" in gotovo po pravici; saj je, sploh notorično, da so naši klerikalni katoliki nasprotni vsakemu napredku in omiki, kakor trdě ogorčeni učitelji v 13. številki istega lista. In za dokaze ni bil Dreje kar nič v zadregi. Segnil je kar v — Švico po ravnokar izdanem statističnem letniku, iz katerega je razvidno, da je izdal v pretečenem letu protestantovski kanton Bazel povprečno 230 frankov za učenca; najpožnejši katoliški kanton Wallis pa komaj — strmite! — 17 frankov. Ergo, sklepa naš žurnalist, katoliki v Švici so salaminško zabiti nazadnjaki, ker so manj izdali za šolstvo kakor protestanti. On namreč takšira ljudsko omiko po denarju, ki se ga izda za šolstvo, čemur se pa ne smemo čuditi, ker je sam "gěftsman", in pritegne le tje, kjer kdo kaj dā in kjer nese. Mi bi mu torej tega sotizma ne zamerili, samo če bi nam zraven tega tudi povedal, da se je, dasi so švicarski katoliki manj izdali za Šolo kot prote-

stantje, vendar pokazalo pri izkušnji vojaških novincev v Švici, da so najbolj izolani "rekruti" iz katoliških "reakcionarnih" kantonov Wallis in Freiburg. "Prosvitljeni" curski kanton je v tem oziru daleč ostal za njima. Pričakujemo torej, g. Gabršček, da prihodnjič poveste tudi to novico svojim vernim ovicam!!

Čudno je pa vsekako, da se naši "liberalci" gredo vselej, kadar se hočejo s koki napadom na katolike osmešiti v tujino — blamirat, n. pr. v tem slučaju v — Švico, ko imajo za to vendar dovolj prilike doma. Le poglejte gor na Tolminsko. Tam je več takozvanih šol za silo, katere poučujejo redno duhovničitelji. In da ti možje v tem poslu nič ne zaostanejo za rednimi učitelji, nam svedoči najbolj dejstvo, da so se merodajne osebe izražale opetovano, da započajo boljše in lepše uspehe na šolah za silo kakor na rednih šolah. Po "Sočinem" načelu bi torej ti gospodje morali dobiti vsaj toliko nagrade, kakor imajo učitelji plače, če ne več. V resnici pa dobe za svoj trud letno nagrado v znesku 200 K!!

Zdi se pa tudi, da celo gg. učitelji sami niso enih mislij z Gabrščekom, da bi se ljudsko omiko merilo po izdanem denarju za šolstvo in narobe. Ko je bilo namreč predlagano, naj bi se bivšemu vikariju-učitelju na Pečinah razun letnih 200 K nagrade prisodila še enkratna častna nagrada v znesku 100 K, ker je pri poučevanju v šoli dosegel izvanredno dobre uspehe, je predlog — predel, najbrž — kakor se sumi — z naporom nazadnjaških, pardon! „naprednih“ (?) udov-učiteljev okr. Šolskega sveta! Zakaj? Zato, ker niso Gabrščekovega mnenja, da naj bi se ljudska omika merila z izdanim denarjem. Doma v svoji deželi se si torej moral blamirati, dragi Dreje! s svojim "naprednim" "merilom" omike, in ti ni bilo treba segati v — Švico!

Iz Trente. — (Žandarji na Mojstroki (Vršecu).) Trentarji imamo bliže v Kranjsko Goro kakor v Bovec, aka izvzamemo spodnji del Trente ob novi cesti, ker Trenta je kakor London, tri ure dolga. Sevē, pot v Kranjsko Goro je težavniša, ker vodi, čez Vršec ali prelaz Mojstroko, ki je visok krog 1700 m, in je zlasti od kranjske strani precej hudo strma na nekaterih krajih. Po leti je ta pot, oziroma steza zelo prijetna radi finega zraka in pa divje romantike, in zato ni čuda, da se je "nemško plan. društvo" podvzalo zgraditi na Vršcu planinsko kočo, katero turisti dokaj pridno obiskujejo; posebno pa služi ta koča, "Vossova", mnogoštevilnim kranjskogorskim letoviščnikom kot izlet.

Po tej stezi so Trentarji zlasti v časih, ko še ni bilo ceste v Bovec, znosili na trdnih svojih plečih vse potrebščine iz Kranjske gore, in kar je gonejeno Trente, hodijo še zdaj od kraja raje kupovat tja nego v Bovec, ker je bliže in — ceneje.

Po leti, kakor omenjeno, je lepo čez prelaz, ne pa takó po zimi, kadar leži 4—5 m snega in vrh tega še huda nevihta razsaja ter gromé plazovi; tedaj pač ni človek niti življenja varen. Tedaj jenja čez prelaz vsak promet, in dokler sneg malo ne strdi, si tudi Trentar ne upa čez. Zgodilo se je vče večkrat, da si je upal ta ali oni iz potrebe v takem slučaju čez vrh, a kmalu se je moral vrniti, bodi radi orjaškega viharja ali pa radi tega, ker se mu je sneg udiral ter ga moral gaziti do pasu.

Po tej poti morajo parkrat na leto patrulirati tudi bovski orožniki, in sicer do "Vossove koče". Po leti jim pač ni hudo, zlasti, ker se lahko odpočijejo ne samo v koči, ampak povsod, kjer hočejo — na suhem.

Nekemu Trentarju, ki je šel pred kratkim po opravilu čez Vršec, se je pa čudno zdelo, kakó da morajo ubogi žandarji po tej poti patrulirat tudi po zimi, ko ni skoraj nikakega prometa. Po zmetih hoditi, kjer se udira še zdaj do kolen, se pač niti navajenemu Trentarju dosti ne ljubi, še manj pa počivati in ležati v snegu, kakor so bili prisiljeni žandarji ta dan, utrujeni dolgega potoa iz Bovca in pa utrudilnega hoda. "Hej, ali ste prišli na ibunge?" jih je prašal mož s pomilovanjem. Hvala, za take "ibunge!"

No, ta dan je bilo na Vršcu še lepo vreme, na katero se ne more nikdar zanašati od danes do jutri. — Kakó je pa bilo drugi žandarski patruli pa rdnji prej pri srcu, ko se je morala na Vršcu vojskovati z velikim viharjem, ki je polnil, kakor smo videli iz Trengle, ozračje s celimi meglami snega, ne vemo, sodimo pa lahko, da ne prav prijetno!

Sklepamo pa tako-le: Tudi žandarji so ljudje, in ako jih posiljajo više oblast-

nije patrulirat v ta ali oni kraj, morajo pač premisliti, ali je to res potrebno in ali nima morda to nikakega namena razven — mučenja. Pomisli je pri tem tudi, da v takih krajih najdejo pot ob nevihti in radi velikih zmetov komaj vajeni domačini, kdo drug, ki ni vajen, pa zelo lahko pot zgreši in zgodil se lahko tudi, da plača z glavo ali pa si nakopljjebolezen.

Ako pa morajo žandarji na vsak način, kar se do zda, v kolikor se vse nizgodilo, tudi po zimi patrulirati po Vršecu, naj jim priskrbé pristojne oblasti vsaj ključ do "Vossove" koče, da se bodo mogli odpočeti in malo okreplati, zakaj od Loga v Trenti, kjer imajo prenočišče do Vršca in nazaj, porabijo žandarji celih 8 ur, kar je gotovo vsakemu človeku po sneženih zmetih več kot preveč, in to tem bolj, ako hodijo žandarji mogoče gledat samo "Vossova" kočo, ali še stoje.

Trentar.

Iz Prage. — ("Ilirija" Vrhlickemu v proslavo njegove petdesetletnice) Pretekli teden, ko je Praga in celi češki narod slavil petdeseti rojstni dan svojega ljubljenca, pesnika Jaroslava Vrhlickega, moža, ki ima ne samo kot duhovit pesnik in dramaturg, ampak tudi kot neumoren prevajalec velikanski pomen za češko slovstvo in upliv na razvoj istega v poslednjih desetletjih, stopilo je tudi slov. akad. društvo "Ilirija" v vrsto slavljenčevih čestilcev in priredilo dičnemu pesniku na časti slavnostno društveno sejo pri obilni udeležbi vzornih gostov in polnoštevilnem obisku svojih članov.

Slavnostno sejo je otvoril predsednik "Ilirije" g. jur. Egon Staré, ki je v društvem imenu v kratkih besedah izrazil svoje veselje, da zamore tudi "Ilirija" poklanjati slavnemu pesniku svoje čestitke. Nato je sledilo zanimivo predavanje člena društva, g. jur. Žižke z Trocnova o razvoju, delovanju in pomenu Vrhlickega za češko slovstvo. Burno ploskanje je bilo pohvala in priznanje za temeljito in skrbno izvršeno delo. Ni še jenjalo pohvalno ploskanje, ko se vrata odpro in naš slavljenec se je prikazal spremeljevan od nekaterih društvenikov. In ko so gostje in člani "Ilirije" zagledali tega moža, neznatnega po postavi, odeltega v navadno sivo sukno, prihajajočega v vsej svoji priprosti, prijaznosti in ljubeznivosti, vzklopilo jim je srce in navdušeni "slava" in "živio" klici so se razlegali po dvorani. Isti klici so se ponavljali, ko je predsednik "Ilirije" podal slavnljencu s slovenskimi narodnimi barvami odičeno palmo, nakar se je isti v presrečnih besedah zahvalil in izrazil svoje odkritočrno veselje, da mu je mogoče prežiti nekaj ur v slovenski družbi, kar je dalo gostom in društvenikom povod, da so mu s to presrečnijo ovacio zahvalili za njegovo naklonjenost. Po tem presrečnem sprejemu je deklamoval gosp. jur. Janko Pretnar nekaj lastnih prevodov najlepših pesnišnj Vrhlickyjevih. Z vidnim zanimanjem je sledil slavni pesnik deklamovanju svojih poezij, ki jih je mladi pesnik presadil na slovensko polje in nato častil prevajalcu na posrečenih prevodih in izrazil svoje veselje, da se je odprl stemi prevodi njegovi poeziji širši krog spoznavanja. Tudi g. Žižki se je nato slavljenec zahvalil za skrbno predavanje. Za pevsko zabavo je skrbel pod vodstvom g. Mirka Koršiča pevski zbor društva "Ilirije", ki je rešil svojo nalogo častno in neprizakovano dobro. Cela dvorana je napeto poslušala divne zvoke naših pesmi in z burnim ploskanjem izrazil svoje priznanje. Tudi pesnik slavljenec sam se je opetovano izrekel, da je petje krasno.

Pri tej zabavi nam je utekala ura za uro. Bilo je že pol ene po polnoči, ko se je slavni pesnik ločil iz naše srede in med "živio" in "slava" klici zapustil dvorano.

"Ilirija" zre s ponosom na Vrhlickega večirek. In to s pravico; saj se slavni pesnik pri nobeni slavnosti povodom petdesetletnice ni zadržal 'ako dolgo kakor pri naši! Čutil se je prostega konvencionalnih spon, tako domačega v mili družbi, kakor so je sam izrazil. Ni bilo navdušenih oficijelnih govorov in napitnic, navdušen je bil vsak posameznik sam, čuteč se vznešenega v bližini velikega, zasluženega, slavnega Slovana, zraven pa ljubeznjivega, priprostega moža.

V znak priznanja za prirejeno mu oslavo je daroval slavni Vrhlicky svoja najboljša dela knjižnici "Ilirije".

Politični pregled.

Gospodska zbornica.

V četrtek je vzprejela gospodska zbornica v vseh treh branjih vojaško predlogo.

Nadvojvod na potovanju.

Nadvojvod gredo na potovanje. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je s svojo soprogo knezinja Hohenberg odpeljal v Trst, odkoder pojde v Egipt. Nadvojvoda Oton in dva druga nadvojvoda so šli v Monte Carlo.

Afera Galgotzy.

V svojem poročilu o zadnji seji poslanske zbornice omenili smo tudi nekaj mesti iz govora poslanca Elderscha in tudi nekaj psov, s katerimi je med tem govorom obslužil poslanec Pernerstorfer poveljničega desetega vojnega kora feldcajgmajstra Galgotzyja. Te dni pa priobčujejo dunajski listi brzjavko, katero je vsled teh napadov Galgotzy doposal vojnemu ministru. Ta brzjavka glasi se tako-le: "Z ozirom na način, na kateri se je v poslanski zbornici žalilo moje imet z ozirom na izjavo deželnobranskega ministra v seji poslanske zbornice z dne 6. novembra 1902, da pri sedanjih okolnostih taki napadi niso v stanu žaliti armade in njenih članov, se ne čutim žaljenega in zato tudi ne tožim poslanca Pernerstorferja. Sodbo o svoji delavnosti kot korni poveljnički prepucan onim, ki so v to opravičeni, potem svojim vojaškim tovarišem in pa svojim podložnikom!" Hkrati s to brzjavko pa priobčujejo dunajski listi tudi to-le izjavo vojnega ministra: "Ko objavljam besedilo te brzjavke izjavljam, da uživa korni poveljnički v vsej armadi največje spoštovanje. On ni le podrejenega mu vojašta visoko češlan, marveč celo oboževan in to zaradi njegove pravičnosti kakor tudi zaradi njegovega rahločutja do svojih podložnikov. Izjavljam tudi, da so vojaki 10. vojnega kora obkoljeni od agitatorjev, kateri bi jih radi zavedli k dejstvu radi katerih je potrebna v interesu discipline največja opreznost in odločno postopanje. Feldcajgmajster Galgotzy ni nikdar prestolil mej svoje oblasti in ni tudi nikdar dopustil, da bi njemu podrejeni vojaki storili kaj sličnega". "Arbeiterzeitung" pa ponatiskuje neki članek iz "Fremdenblatta", v katerem se opisuje Galgotzy kot angelj dobrotnik, kot pravi oče svojih podložnikov, zaradi česar bi ga vojaki nazivali z besedami dobrí Toni. Na to pa vpraša "Arbeiter Zeitung": Kdo bi bil pač oni, ki je dal Galgotzyju tak pridevek? Morebiti jeden izmed 80 vojakov, ki so si vzeli življenje; ali pa morebiti jeden izmed onih 70 vojakov, ki so se poškodovali ali pa tudi jeden izmed 725 obsojenih v ječo? Bolj verjetno je, si odgovarja "Arbeiterzeitung", da je to storil jeden izmed 44 zblaznilih vojakov.

Mladočehi.

Mladočehi izvrsenvalni odbor je imel v torki v Pragi posvetovanje o bodoči taktiki mladočehske državnozborske delegacije. Posvetovanje je trajalo baje 5 ur in se sklenilo, da se mladočehi državni delegaciji prepusti prosta roka, vsled česar bo tudi zanaprej mladočehi klub določeval svoje postopanje v državnem zboru od slučaja do slučaja. Vladni listi pa pišejo, da bodo Mladočehi tudi gledali na godbe in državnega proračuna opustili obstrukcijo.

Vojaški nabori na Ogrskem.

Te dni je razposial ogrski domobrinski minister vsem podrejenim oblastim okrožnico, s katero jim naznana, da se vojaški nabori na Ogrskem ne prično s prvim marcem, kakor je bilo določeno, marveč da se preneso za nedoločen čas, ker ni upanja, da bi bila vojaška predloga v ogrskem parlamentu pravočasno rešena.

Sloveni na Nemškem.

Dr. Fetzner je ravnokar izdal pod naslovom "Deutsche Slaven" knjigo s temeljito narodopisno in kulturno zgodovinsko študio o vseh slovenskih plemenih ki žive na Pruskom. Iz te knjige je razvidno, da živi na Pruskom in sicer: Litvinov 121.000, Letov 1000, Mazurov 260.000, luž. Srbov 110.000, Kašubov 137.000, Slovencev 200, Poljakov 2.500.000, Čehov 13.000, Moravcev 57.000. Razen Poljakov se najlepše razvijajo Litvini, ki imajo 13 svojih časopisov in lastno literaturo, ki se lepo razvija.

Trgovinska pogodba z Italijo.

bička. Glavna naloga Italije je pa, ako hoče v okom priti najnovejšim konkurenčnim bojem, da povzdigne konjerejo in reje ovac. V ta namen in da se prebivalcem goratih krajev pomaga, predlaga predsednik carino 15 lir na ne obdelano in 20 lir na obdelano volno, nadalje 5 lir na stavbeni les. Za konji naj bi se uvedla carina, kakoršna je v Španiji, namreč 180 lir na konja. Po govornikovem mnenju, vinska klavzula s časoma ne bi za Italijo itak imela prevelikega pomena, ker se v Avstriji in posebno na Ogrskem vedno več vina prideluje. Še manj pomena pa bode imela vinska klavzula tedaj, ako se ista dovoli tudi Francuzki in Španiji, v kar se je baje Avstrija zavezala. Dasi pa ima Italija od vinske klavzule le neznačne koristi, škoduje ista veliko posebno Ogrski, vsled česar se zdi tudi Italijanom upor proti nji na Ogrskem popolnoma opravičen. Po govornikovem mnenju odločevalo bodo naslednje tri točke, od katerih Italija ne odstopi 1. da se odpravi avstrijska carina na nekatere južne pridelke, kakor mandeljne, lige, rastline za lišp; 2. Avstriji se prizna prednost pri uvažanju lesa in konj; 3. Avstrija mora za to dovoliti prednost italijanskim belim in rdečkastim vinom (med 12 in 15 alkohol. stopinj.)

Macedonske reforme.

Turčija je torej vzprejela macedonske reforme, kakoršne sta ji načrtni Rusija in Avstrija. Pa že danes soglašajo vsi v tem, da ostanejo te reforme le na papirju ter da jih Turčija nikdar ne izvede. Ne samo to ampak Turčija zvraca zdaj vso odgovornost za dogodke v Makedoniji na Rusijo in Avstrijo, ona sama pa se pripravlja z vso hitrostjo na vojsko ter pošilja vedno več vojaških krde! proti severu. Vsem valijem je naročilo, da zbirajo denar za vojni zalog. Tega denara je došlo v Carigrad doslej že nad 5 milijonov pijastrov. Vojaški nabori se ne prestano vrše po vseh turških pokrajnah, celo med vajdivišimi narodi turškimi. V Albaniji razsajajo Albanci proti vsem tujem in se zoperstavljajo proti vsaki naredbi, ki miri na to, da se napravi v Albaniji mir. V Carigradu pa pritiskajo izvestni krogi na sultana, češ, naj bi turška vlada Albance pustila pri miru in naj bi proti njim ne postopala.

Vojne priprave.

Angležkim listom se poroča iz Moskve, da je začela Rusija v zadnjih dneh na jugu pripravljati se na vojsko. V Kijevu in v Odesi ne dobi nobeden častnik več dopusta. Častniki, ki so prideljeni generalnemu štabu, morali so zadnje dni podvredči se posebni prizagi. Vojaški oddelki, ki se so vdeležili vojaških vaj pri Kursku, pripravljeni so vsi za vojsko. V vseh polkih, nahajajočih se na jugu države, se je število častnikov izdatno pomnožilo. Častniki, ki so bili bolehlji so se premestili ali pa so bili vpokojeni. Vse priprave za mobilizacijo 100.000 rezervistov iz prve dobe in 180.000 rezervistov iz druge dobe so že končane.

Albanci in Srbi.

V Ipeku, kjer prebiva 400 srbskih in 300 albanskih rodbin, zahtevajo Albanci, da morajo Srbi prestopiti k turški veri ali pa se izseliti v Srbijsko in to tekom meseca dñi. Ruski konzul v Mitrovici je proti temu protestiral pri okr. načelniku.

Domače in razne novice.

Papeževa petindvajsetletnica.

V naši škofiji praznujemo petindvajsetletnico papeževanja Leonu XIII. jutrišnjo nedeljo.

Leon XIII. se je rodil dñ 2. marca l. 1810. v mestecu Carpineto iz grofovsko rodotine Peccijev. V duhovnika je bil posvečen dñ 31. decembra 1837, nadškof je postal 17. januarja 1843, kardinal 19. januarja 1853, in za papeža izvoljen 20. februarja 1878, slovesno kronan pa dñ 3. marca 1878. Leon XIII. je 263. namestnik Kristusov na zemlji. Izmed teh 263 papežev je 89 svetnikov, 35 mučenikov in sicer vsi od sv. Petra do l. 311. Gledé trajanja vlade je naš Leon tretji. Sv. Peter je vladal cerkev 33 let, in sicer od l. 34. p. Kr. do 67. (v Rimu nepretrgano od l. 42. do 67., torej 25 let, 2 meseca 7 dñi), Pij IX. od l. 1846. do l. 1878. t. j. 31 let, 7 mesecov, 2 dñi.

Izmed vseh papežev je vladalo nad 20 let le 12. — Tudi po starosti je Leon XIII. tretji. Nad 93 let sta dosegla sv. Agata († 682) in sv. Gregor IX. († 1241.)

Za časa petindvajsetletnega vladanja Leona XIII. je bilo na novo ustanovljenih: 2 patrijarhata, 13 nadškofij, 140 škofij, 2 opata »nullius« (samostalna opata s škofovskimi pravicami), 5 apostolskih delegacij, 50 apostolskih vikarjatov, 35 apostolskih prefektur. Iz tega razvidimo, kako veliko je deloval ta veliki mož za razširjanje sv. vere.

Papežu Leonu XIII. so posebno pri srcu tudi slovenski rodovi. Leta 1880 je izdal prelepko okrožnico, v kateri navdušeno proslavlja velike zasluge svetih bratov Cirila in Metoda, ki sta iz Soluna prinesla Slovanom pravo vero ter v domačem jeziku učila rojake velečastnih resnic božjih. In ko so l. 1881. Slovani romali v Rim, zahvalit se za krasno okrožnico, dal je sv. Oče v spomin tega polovanja v cerkvi sv. Klementa, v kateri počivajo ostanki sv. Cirila, postavili na svoje stroške oltar na čast sv. Cirilu. Neprestano prizadevanje Leona XIII. je, da bi se razkolni Slovani zopet združili s katoliško cerkvijo. V svojem ogovoru slovanski romarjev l. 1881. je rekel: »Po božjem sklepu se kaže, da je slovenski rod prihoden za posebne namene.« Naš slovenski narod je opetovan blagoslovil, z veseljem sprejemal poročila o verskem napredku med nami.

Vzroka dovolj, da tudi kot Slovenci in Slovani ljubimo Leona XIII.

Slava mu! Bog ga živi še mnogo let!

V proslavo papeževe petindvajsetletnice bodo jutre po vseh cerkvah slovenske službe božje. V Gorici nameravajo nočno bakljado, ki pojde izpred prvotolne cerkve, ter vabijo meščane, naj bi razsvetili okna.

Za »Šolski Dom« so plačali predsednik: Jurij Peternel, dekan v Kobaridu 10 K; Henrik Črnigoj, vikar v Vel. Žabljah (po poštni položnici) 10 K.

Srečna hvala!

Veliki ples v goriški čitalnici dne 22. t. m. uspel je po soglasni sodbi udeležencev prav izvrstno. V bogato in okusno z bujnim zelenjem okrašenih in sijajno razsvetljenih društvenih prostorih zbrala se je takoj po napovedani začetni urri prav mnogobrojna družba dam in gospodov v elegantnih opravah, družba, v kateri so bili zastopani skoro vsi c. kr. in deželni uradi, učiteljstvo šolskih zavodov, častništvo c. kr. tukajšnjega pešpolka (med njimi g. stotnik U. d. dieno gospo soprogo Slovenko) in inženjerji bohinjske železnice. Počastil je veselico s svojo navzočnostjo tudi g. dvorni svetnik in načelnik c. kr. okr. glavarstva, visoko-rodni grof Henrik Attems. Od drugih narodov bili so zastopani hrvaški, češki in rusinski, nemški in laški, od drugih krajev Trst, Tolmin, Sv. Lncija in Miren. Ples se je začel s »polonezo«, otvorjeno od plesoreditelja M. J. z čast. gospo dr. P. in kaj lepo aranžirano. Gospod reditelj je skazal s svojim prihodom iz — glede na prometna sredstva, kako oddaljenega Tolmina čitalnici svojo neomajano zvestobo in naklonjenost; naj sprejme zato našo iskreno zahvalo. Obe dopolunočni četvorki, katerih drugo je vodil jako spremno naš domači aranžer Vl. P., je plesalo po 28 parov, in razmerje med številom plesalk in plesalcev je bilo popolnoma ugodno; naravno, da je bila ob takih okoliščinah zabava živahnja in prijetna. Omeniti treba še, da so plesalki bili od odbora podarjeni elegantni, v modernem okusu izdelani plesni redovi. Uverjeni smo, da bodo od njih branjeni v spomin tega lepega večera. Pri polunočnem odmoru zbrala se je družba deloma v društvenih sobah, kjer je bil tudi napravljen čeden buffet, deloma v pritlični krčmarjevi dvoranici. Žal, da niha čitalnica prostornješega lokala za ta namen na razpolago, kakor ga je imela v prejšnjem stanovanju na Travniku; a kaj hočemo; saj še marsikteri izmed novozidanih monumentalnih narodnih domov tega nima.

Krasen večer je zopet doživel naša čitalnica; pokazala se je kot neoporečno pravo središče in zbirališče narodne inteligence, kot pozorišče olikanega kretanja in častne reprezentacije nasproti neslovenskemu gostom. Poznalo se je, da ima odbor v svoji sredi kaj če in delavnice mlade moči, ki nam še marsikaj lepega za ostalo dobo društvenega leta obetajo.

Opomin. — Tukajšnji magistrat svari vse one, ki potrebujejo delavce, naj ne vzamejo na delo onih oseb, ki niso preskrbljene z delavskimi knjižicami, ker bi inače morali plačati globo od 20 do 80 K.

Voda za Gorico. — Mestni stavbeni urad je izdelal načrt po katerem naj bi se napejal p tna voda iz Čepovana v naše mesto.

Pila in jedla, a nič plačala sta Ludvik Komel in France Nemec iz Bilj v krčmi Karola Mascalchi. Napravila sta 7 K 44 vin, dolga ter jo popihala.

Ces. kr. kmetijsko društvo v Gorici razglasila: Bakreni vitrijol, kar ga je nakupil nakupovalni odbor, je ves razprodan, omenjeni odbor ne smatra ugodno nakupiti sedaj družega radi velikih sprememb v cenah, nadaljevalo se pa bode vendar podpisovati ali brez zaveze za ceno.

Pretep. — Delavec Andrej Blažič iz Št. Andreža je bil v neki krčmi s svojimi tovariši. Dokler so bili v krčmi, bilo je vse mirno. Na potu pa so napadli tovariši Blažiča in so ga tako pretepli, da so ga morali potem prepeljati v bolnišnico.

Nesreča. — Onega Feliksa Berlota, o katerem smo poročali v zadnji številki našega lista, da je na potu iz Kanala proti Rodeju izginil ter da so na cesti našli le njegov klobuk, našli so mrtvega v Soči. Pri njem so našli tudi denar in druge reči, katere je imel s seboj.

Požar v Krombergu. — V nedeljo med dopoldansko službo božjo začela je goreti gmajna v Lokah. Ljudje so hiteli gasiti, ter so obvarovali kar so mogli. Škode je do 4000 K. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Dornbergu priredi prihodnjo nedeljo 1. marca v prostorni občinski dvorani slovensost z govorom, petjem in deklamacijami v proslavo 25-letnice sv. Očeta Leona XIII. Začetek točno ob 3 in pol uri popoldne. Vstop je brezplačen. K prijazni udeležbi uljudno vabi odbor.

Papeževa 25letnica v Dutovljah. — V Dutovljah so dne 22. t. m. na posebno slovesen način praznovali papežovo 25letnico. Na predvečer bile so vse hiše razsvetljene in okrašene s zastavami. Tudi več kresov je gorelo. Grmenje topičev in zvonjenje pa je to slavnost poveličevalo. Godba je svirala pred cerkvijo, pred duhovniščem in potem po vasi. Dne 22. t. m. pa je bila ob 10. uri slovesna sveta maša s pridigo, h kateri je prišlo silno mnogo ljudsva od blizu in od daleč.

V Tolminu so aretrirali 23 letnega zidarja Štefana Papiča iz Crkvenice na Hrvatskem radi razželenja Veličanstva ter ga pripeljali v goriške zapore.

Premeščenje velike vojašnice v Trstu. — Kakor smo svoječasno poročali, se je tržaška mestna uprava pogajala z vojaško upravo, da bi slednja odstopila prvi prostor, kjer se nahaja velika vojašnica v Trstu proti temu, da prisrbi mestna uprava vojaški upravi primeren prostor, na katerem bi se gradila nova vojašnica. Kakor čitamo v tržaških listih, sta se mestna in vojaška uprava v tem pogledu konečno dogovorili in tako se bode sedanja velika vojašnica opustila ter sezidala na drugem mestu.

Propovedi v tržaško-koperski škofiji. — V tržaško-koperski škofiji se propoveduje zdaj v 80 cerkvah v hrvatskem jeziku, v 72 cerkvah v slovenskem jeziku in le v 30 cerkvah v italijanskem jeziku.

6 letni fantič odsekal svojemu 17 mesečnemu bratu roko. — 6 letni sinček posestnika Ceka iz Hrušice je te dni odsekal svojemu 17 mesečemu staremu bratu s sekiro desno roko. Zgodilo se je to tako-le: 6 letni bratec je pred hišo sekal drva. Nesreča je hotela, da je v hipu, ko je ta zamahnil, da preseče palico, ubogi Francek segnil za isto in je vsled tega 6 letni deček, mesto palice, odsekal bratcu desno ročico. Ko se je zgodila nesreča, bila je otrokova mati doma v hiši, oče pa v gozdu.

Konja v lekarui. — V sredo zvečer okolo sedme ure in pol peljal je voznik Campiotti po ulici Bosco v Trstu s par konji kakih trinajst q blaga. Tam kjer je klanec te ulice najbolj strm, utrgala se je zavornica in voz začel je potiskati konje naprej s tako močjo, da so se konji splašili ter v divjem teku dirjali po ulici Madonina. Voznik tradil se je nekoliko časa, da bi konje ukrotil, pa zastonj. Konečno so se pa še vajeti utrgale, tako da so postali konji popolnoma prosti. Dirjali so po ulici Madonina in jo potem zavili v ulico Barriera vecchia. Tu pa so se hkrat zagnali v tam nahajajočo

se lekarno in pobili so skoro vso posodo, v kateri se hranijo zdravila.

Protestantsko gibanje v Avstriji. — V Protestanstvo je prestopilo l. 1902 4247 oseb, dočim jih je prestopilo l. 1899, 5620 oseb, l. 1900 4252 oseb, l. 1901 pa celo 5722 oseb. Potemtakem se je letos zmanjšalo število prestopov v protestanstvo za 2176 oseb.

Koncert Nadine Slavjanske na sultanova dvoru. — Ker počasti ta sloveči ruski pevski zbor v kratkem tudi naše mesto, bi utegnilo naše čitatelje zanimati kako je isti zbor nedavno koncertoval na dvoru turškega cesarja. Ko je Nadina Slavjanska pričela svoje turnelje po balkanskih mestih, prišla je najprej v Carigrad. Sultan, izvedši o tem povabil je zbor takoj z Xildiz-Kiosk da koncertuje v dvornem gledališču in Nadina je sprejela povabilo. Koj ko je zbor Slavjanska stopil v dvor, povabljen je bil na bogat obed.

»Po koncertu!« je odgovorila Slavjanska, »ker po jedi bi pevci ne peli dobro«.

»Naj pa bo!« je dejal sultan.

Ob 5. popoldne so vstopili ruski pevci v dvorano gledališča, ki sicer ni veliko, a je zelo ukušno in bogato opravljeno. V srednji loži nasproti odrja je sedeł sultan, njegov naslednik in ruski poslanik Zinovjev. Pod ložo, v nekakih kletkah, ograjenih z mrežami, so sedeł sultane zene, v parterju pa je bila turška generaliteta, dvorni dostojanstveniki, mladi plemiči, kadeti itd.

Pred koncertom je turški dvornik opozoril Slavjansko, da sultan ne mara za overture, zato da naj pevci kar pričeno izvajati »program« in pojo dalje »oliko časa« dokler se sultan ne naveliča poslušati.

In zbor začne prepevati ruske pesmi, pel je in pel brez konca in kraja. Uogni pevci so bili že strašno utrujeni, a sultan se še ni naveličal.

Nesposled zapoje zbor rusko pesem »Il u vrtu, il u basti...«

»Dur! Dur! (Stoj! Stoj!) zakliče sultan.

»Dur!« so začeli klicati za sultonom vsi v gledališču.

Zbor obmolkn.

Ruski poslanik zakliče na oder: »Njegovo Veličanstvo sultan ima ljubimca goslarja, ki zna gosti to rusko pesem. Nj. Veličanstvo Vas prosi. Nadina Dimitrijevna, da bi dovolili, da goslar gode to pesem na goslih a Vi da ga spremljate na balalajki (godalo podobno tamburici).«

»Tudi to moremo kar se mene tiče« odgovori Slavjanska.

In na oder stopi zgrbljena figura v sijajni turški uniformi, z zlatom vezani. Sultanov goslar se je dolgo priklanjal na vse strani in potem ob spremstvu balalajke zagadel: »Vo sadu — li, v ogorodē.«

»Njegovo Veličanstvo sultan prosi Vas Nadino Dimitrijevna, da zbor zapoje himno: »Bože, Carja hrani!«

Vsi so vstali, tudi sultan je vstal...

Ko je zbor skončal himno, zašepne sultan Zinovjevu nekaj na uho, in ruski poslanik obrnil se proti Slavjanski in s svojim gromovnim glasom dejal:

Nadino Dimitrijevna! Nj. Veličanstvo sultan Vas srčno zahvaljuje za vyzvišeni už

Za strejanje

pri cerkvenih in posvetnih slavnostih
so blazveno dovoljeni in priporočeni

edino le papirnati topiči (bombe)

kateri se izdelujejo v pyrotehničnem laboratoriju pooblaščenega in prizanega
pyrotehnika Ferdinandu Makuca v Gorici.

N. B. 100 (sto) topičev stane 20 gld. oziroma 40 K.

Javna zahvala.

Slavna Jonkova hiša je izkazala tudi naši duhovniji in občini svojo darežljivost. Županstvo je prijelo volilo pokoj. g. Matija Jonko, namreč 1200 krov za tukajsnje reveze, ki bodo dobivali od te svote vsakoletne obresti. G. Terezija, udova Jonko, je podelila naši cerkvi prekrasen venec okrog misijonskega križa in 200 krov za cerkveno obleko. — In dedič, g. Leopold Jonko je zopet podaril — pod majhnim pogojem — 530 gld. za nove orgle v tukajsnji cerkvi. Za te bogate darove bodi izrečena tu v imenu vse duhovnije in občine iskrena zahvala: Vsemogočni Bog daj rajnemu gospodu večni mir; ostalim pa svoj blagoslov, da si v edinstvu zagotovijo svoj poklic z dobrimi deli.

Cerkveno oskrbištvo in županstvo
v Cez-Soci dne 24. februarja 1903.

Najbolje tamburice
izdeluje n razpošilja
Prva sisička
tvornica TAMBURA

J. Stjepušin,
Sisak, Hrvatska.

Odlikovana na pariški svetovni razstavi I. 1896.

Cenike razpošilja na zahtevanje vsakemu brzo in brezplačno.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. štev. 25,
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidrišič & Valenčič v II. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Mađicevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zahojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinje, even-tuelno ene sobe in kuhinje s pripadki,

se isče

v mestu ali bližnjem okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uselitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravljenstvo.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trtega in mehkega koroškega in kranjskega lesa, ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in tako nizke cene.

Prihodnji teden se otvorí nova trgovina manufakturnega blaga, Hedžet & Koritnik, Corso Verdi in Šolske ulice v Gorici, vogel bivše okr. sodnje. Istotam se sprejme učenca

Naročeno mi je zastanke združ. tovaren za plahte prodajati po polovični ceni. Ponujam torej debele, zelo trajajoče zimske konjske plahte

izvrstne kakovosti, gorke, volnene, mehke z barvanim obrobov, porabljuje tudi za odoje, po jako nizki ceni. Vrsta A plahta za delevce, siva z barvanim obrobov, 145-190, dobre kakovosti, kos po 4 K. Vrsta B, siva plahta za izvoščeve z rudečimi in rumenimi progami 145-190, prav dobre kakovosti, kos po 5 K. Vrsta C double volnena gospodska plahta, siva z rudenim obrobov, dvovrstna, 150-200, najboljša, kos po K 7-10. Vrsta D Montan-plahta, siva z modrim obrobov 150-190, izvrstne kakovosti, kos po 9 K. Vrsta E prima črna oranibus-plahta, 155/120, krasna in trajajoča, kos po 10 K. Pošilja se proti povzetju. Neodgovarajoče zamenja še brez zadržka.

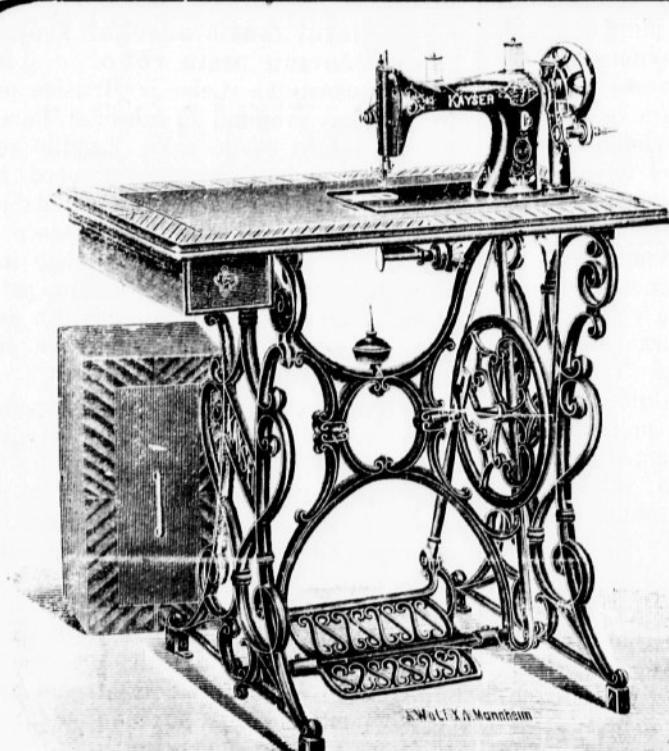
Naslov: M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3, 32a.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže pomladansko blago, lastni izdelek *gotovih oblik in površnih sukenj*. Cene prav solidne!

Matevž Kraj

v Gorici, Novi most št. 10.

priporoča svojo

mizarsko delavnico
in
zalogu obkladkov.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

prična bela
in črna vina
iz vrapčkih,
furlanskih, v.
mogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicu na vse kraje avstro-egerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranične vloge, katere obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ po lumesečno; nezdignene obresti pripisuje konec leta v glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po $6\frac{1}{2}\%$ in na vrnjibjo po $5\frac{1}{2}\%$.

Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravilnimi deleži po 2 K.

Otvaja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nala-ganje in vračanje so na razpolago po-ložnice e. kr. pošte hraničnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob pondeljkih in četrtekih tudi popoludne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupu.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetlinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinješa za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsak vrstne stvari za ceno, pri koj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Edina tovarna plina Acetylen

v Gorici,

dovoljena po c. kr. namestništvu v Trstu s dne 12. febr. 1903, št. 3462.

Podpisana sprejemata vsako delo za razsvetljavo stanovanj zasebnikov, delavnic, javnih prostorov itd. po jako zmernih cenah. Vsa naročena dela se izvrše točno!

Prevzemata tudi za izdelovanje vseh kleparskih in medenih (mésingastih) izdelkov, kakor moderne sesalke (pumpe), škopilnice, žvepališnike in splet vse druga hidravlična dela.

Priporočata e z odlič. spoštovanjem

R. Cioli & L. Buttinaschi,
Gorica, Riva Castello št. 4.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najspodbnejši za vsake vrste del, kakor tudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter angležke „Helikal Premier“ in „Regent“. Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

Izhaja vsi rek in soboto ob 11. uri predpoldne za mestoter ob 3. uru počasi za deželo. Ako pade na ta dneva prazniki izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 %, polletno 4 %. K mesečno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tisku „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Čast dr. Tume pred porotniki.

(Konec.)

Poročilu o tej prezanimivi kazenski obravnavi, katero smo kolikor mogoče dočim priobčili v svojem listu, naj dodamo še svojo sodbo o dejstvu, da se je v čisto slovenski spornosti vršila obravnavna v italijanskem jeziku.

Gospod dr. Rojic je že takrat, ko je imela stvar prvič na obravnavo priti, vse storil, kar se je dalo storiti, da bi si bil zagotovil slovenskega zagovornika. A v Gorici in v Trstu je zmanjškal na duri slovenskih odvetnikov; tu in tam je, kakor je že v predzadnji stenilki omenila „Gorica“, obvladal slovenske odvetnike tak pravni čut, da ni hotel nobeden sprejeti zagovorništva. In to ni prvi slučaj, da so slovenski odvetniki v Gorici v spornih zadevah, ki so se izčimile iz strankarskega boja, odklonili zagovorništvo znanim poštenjakom, samo ker so se bali zamere pri nasprotni stranki in dosledne škode na lastnem žepu.

Zato moramo res iskreno želiti, da se čimbrže naseli v Gorici dober naroden odvetnik, kateri bode v polni zavesti svoje neodvisnosti opravljaj svoj vzvišeni posel, ne da bi se dal motiti po naklonjenosti ali zameri strank in po bratomornem boju, ki so ga v našo največjo škodo zanetili med Slovence brezvestni koristilci.

Dopuščakor je znano, se je bilo vendar nemalo, da je dr. Rojic dobil za prvo vrečino, ki se je vršila 2. julija l. l., ki se skruga odvetnika v osebi g. dr. Raimunda v oddaljenem Puli; a znano je tudi, da je tožitelj dr. Tuma, predsednik „narodno-napredne“ stranke, slovenski deželnemu poslanec itd. kot zvest varuh narodnih svetinj, pri takratni obravnavi odklonil 6 slovenskih porotnikov —

kakor se je zaničljivo izrazil proti enčevemu odvetniku, ni maral, da bi šodili ljudje, ki znajo komaj brati in pisati. S tem je dr. Tuma in ne dr. Rojic onemogočil ne samo sestavo čisto slovenske porotne klopi, ampak sploh vršitev porotne obravnavne, ker niso bili pripravljeni potrebnih prevodi za italijansko obravnavo, katerej se prav po dr. Tumovi krvidi ni mogoče ogniti.

Z ozirom na to taktiko svojega nasprotnika moral se je dr. Rojic pripraviti za novo obravnavo. Povabil je zopet svojega prejšnjega zagovornika, naj ga pride zastopat iz daljnega Pulja; a odgovor je obsegal take pogoje, ki so jasneje govorili od najodločnejše odklonitve. Dr. Rojic je takoj vedel, koliko je ura bila, ter je puljskemu odvetniku odgovoril z molkom: „Un bel tacere non fū mai scritto“. Obožil se je sam z orožjem resnice in pravice, pritegnil k obravnavi goriškega odvetnika g. dr. Raimonda Luzzatta — ter se z moškim pogumom postavil pred porotnike, katerim je jasno in verodostojno, oprt na veljavna dokazila, povedal in razložil vse, česar je trebalo v svojo obrambo proti zatožbi dr. Tume.

Dr. Rojic se je do zdaj v svojem javnem delovanju še vsikdar pokazal pravim, zavednim narodnjakom; — on bi bil tudi tu, ko je šlo za obrambo njegove časti, njegovega političnega poštenja, prav gotovo najrajše v svojem jeziku govoril in bi se ne bil nikdar odmaknil od tega, da bi ne bilo šlo ravno za to — za kar

v danem položaju, ko je sedelo na porotni klopi med dvanaestimi — šest mož, kateri so razumeli samo italijansčino, dočim so vsi slovenski porotniki več ali manj tudi razumeli ta jezik — in ko je šlo ravno za obrambo najdržega bisera vsakega pravega moža, ni mogel drugače, nego poslužiti se v svojo obrambo jezika, ki so ga vsi razumeli. In govoril jo, kakor je mogel, a tako, da so ga porotniki in poslušalci popolnoma, da bolje razumeli, kakor je bilo ljubo — dr. Tumi.

Kdor je slišal ali pozneje v „Gorici“ čital dr. Rojčev zagovor, naredil si je lahko svojo sodbo. Mi danes ne moremo o tem dalje govoriti, ker je dr. Tuma proti sklepu sodnega dvora, po katerem se je zatožba zavrnila kot zastrela, vložil tožbo ničnosti in torej ni izključeno, da pride ta zadeva še enkrat pred porotnike, kar bi bilo prav za prav v prilog stvari želeti, — a to moremo zatrdiriti, da je bila ta kazenska obravnavava dobrodejna, naše politično ozračje razkužajoča nevihta. Razkrila nam je dr. Tuma tacega, kakoršen je kot človek, bivši učitelj in uradnik in kot sedanji poslanec, odvetnik in voditelj „narodno-napredne“ stranke. Vsakdo vidi in ve zdaj lahko, če ni duševno popolnoma slep in gluh, kako mu je soditi o njegovi osebi in o njegovem delovanju.

In v tem ravno tiči velika, da, neprcenljiva vrednost porotne obravnavave z dne 11. februarja 1903.

V-akdo, komur je blagor slovenskega ljudstva na sreču, mora biti dr. Rojic hvaležen, da se ni dal upogniti ni prestrašiti po velikanskih ovirah, ki so se mu stavile od mnogih strani, ampak da je vstrajal kot jeklen, neomadeževan značaj v borbi za svojo čast in poštenje.

Da, vstevati mu moramo v posebno, neoporečno zaslugo, da je slednjič razkrinal dr. Tumo.

Na vročih tleh.

Kadar se vzbudijo sile ognjenika, tedaj jih ne vzdrži nobena moč, marveč udarijo na dan in pokončajo vse, kar dosežejo s svojimi gorečimi rokami ...

Ta primera velja o sedanjih dogodkih na Balkanu, odnosno v Macedoniji.

V dneh potovanja ruskega ministra grofa Lamsdorffa na Balkan in v Avstrijo je bil svet še nekako napolnjen nade, da mogočni Avstria in Rusija preprečita usodepolne dogodke ter zajedno omogočita urejene odnošaje za macedonsko rajo. Posebno prebivalstvo Macedonije je z zaupanjem zrlo k obema zaščitnicama, dasi je — in umestno je, da to danes povdarmo — to prebivalstvo po svojih zastopnikih bilo dokaj vznemirjeno vsled hladnega in skoro prezirljivega zadržanja Lamsdorffovega nasproti voditeljem macedonske stvari.

Vlasti ko se je izvedelo, da nameravata obe državi nastopiti energično pri porti za uvedbo človekoljubnih reform v Macedoniji, zavladalo je med ustaši upanje, da bode dosežen nameravani cilj brez prelivanja krvi. Kajti nijedna krščanska duša v tej pokrajini gotovo ne ljubi orožja in ran, in se prvega poslužuje le v največji sili. Ker je ta sila prikupela do vrhunca, zato se je tudi ogorčenje in volja za samoobrano tega ljudstva vzdignilo z ono elementarno močjo, katere ni več mogoče zadržati, ako stopi iz svojih strug. In baš ta or-

vzkipel zdaj s podvojeno silo, ko se je hkrat začelo, da vsebinu avstro-ruskih zahtev pri porti ni ona, kakoršna se je naglašala iz početka, marveč da je taka, da se ji Turčija ne le neprotivi, marveč se ji tudi lahko — meje. V teh reformnih načrtih predloženih porti dne 20. t. m. se mej drugim zagotavlja porti, da Turčija ne bude imela nobenega uzroka opirati se na revolucionarno gibanje v Macedoniji in tudi ne na druge odnošaje, ki bi jej mogli dati povod, da ne vzprejme načrtov. Že to naglašanje na račun macedonskega prebivalstva v kritičnem trenutku, ko turški valiji na svojo roko vodijo pravo mesarsko klanje v vseh Macedoniji, je osupnilo macedonske odbore; še bolj pa je presenetilo iste dejstvo, da v reformnih načrtih nikjer ni zahteve po razorenju najnevarnejših elementov t. j. Albancev.

Dejstvo, da sta Avstria in Rusija tako odnehal Turčiji, je napolnilo nesrečno ljudstvo s sumnjo, da za vsem tem tiči neki drugi faktor. In res, izvedelo se je, da sta Avstria in Rusija v toliko spremenili svojo taktiko, da ne nastopata več samostojno, marveč le kot izvrševalki želj in zahtev vseh velevlasti, ki so podpisale berolinsko pogodbo.

Vsled te sprememb so se stvari na Balkanu hkrat drugače zasukale. Macedonski odbori so pomnožili svojo dejavnost in predno napoči pomlad, je pričakovati najhujših stvari.

Velevlasti so hotele preprečiti prelivanje krvi in udušiti gibanje z lepimi besedami, dočim se Turčija še nadalje oborožuje in pošilja vojake na mejo; — ali pa to vedenje velevlasti je dovedlo macedonsko ljudstvo do prepričanja, da je hočeta Rusija in Avstria prepustiti brez pomoči svoji usodi. Zato je sklenilo samostojno nastopiti ter zmagati ali pa umreti, — a s tem gotovo prisiliti velevlasti, da bodo morale storiti to, čemur so se hotele izogniti.

Bolgarsi politiki so se celo oprjeli mnenja, da Rusija vodi nasproti Bolgariji nelepo in neiskreno politiko in mislijo, da Rusija hoče celo Bolgarijo spraviti v vojno s Turčijo, na to da dela ne samo v Carigradu, marveč tudi v Sofiji. Zato da je vojna neizogibna, Rusija pa da hoče v odločilnem trenutku nastopiti kot posredovalec in rešitelj Bolgarije, ali tedaj bi ne bilo več samostojne Bolgarije, ker bi postala avtonomna ruska pokrajina. Mnenje je, da hoče Rusija porabiti prvo priliko, da zasede luki Varna in Burgas.

To se smatra za tajne vzroke temu, da se je ruska balkanska politika spremenila. Iz te zadrege vidijo bolgarski politiki samo jeden izhod, namreč: hitro se pripraviti za boj. V ta namen zamore vlada razpolagati s 60 milijonov frankov, ki so vloženi v narodni in poljedelski banki. Vlada da mora podvzeti vse korake, da si Bolgarija pomaga sama in ne dà prilike Rusiji, da postane njen „nesebična“ rešiteljica. Potem bi moral Bogarska spremeniti svojo vnanjo politiko, pa če treba v sporazumu s Turčijo, katera bi se s tem rada zadovoljila. Ko bi Bolgarija postala vazalna država Rusije, potem bi bilo hitro konec turškega gospodstva v Evropi.

Tako mnenje vlada — po dunajski „Information“ — med bolgarskimi politiki, katerim na čelu stoji knez sam. Vse

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnštvo „Gorice“. Oglaši se računijo po petitrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbji.

baš ta položaj dela knezu velike neprijetnosti — Pa tudi Srbija se — tako ve povedati „Information“ — pripravlja na boj. Vlada je naročila v avstrijskih tovarnah pod jamstvom — budapeščanske nacionale banke veliko množino vojnega materijala. Srbija si je s tem naprila zopet velik državni dolg, ker je prisiljena, da plača naročene puške in drug materijal za 40 do 50 od sto čez pravo vrednost.

Glasovi o razmerah v Macedoniji se glase čedalje resneje. Francozko in angleško novinstvo izraža mnenje, da se bližajo nevarni politični dogodki na Balkanu. Ti listi trdijo, da oni, ki so podučeni o razmerah na licu mesta, nikakor ne verujejo v kak uspeh reform in avtonomije.

Tudi je težko verjeti, da bi porta z lepa pustila Macedonijo iz krempljev; da bi pa moglo biti bolje tudi ako bi stala pokrajina pod upravo kake druge velevlasti, toda to je istotako težko verjeti ob tako mešanem prebivalstvu po narodnostih, kakor je ta Macedonija. Ti listi mislijo, da mir v Macedoniji zamenja narediti le Bolgarija in Srbija s pomočjo Rusije.

Iz vsega tega je razvidno, da so Balkan vroča tla ter da bi seta zemlja v političnem oziru tudi lahko nazivala — vulkan. Ako pa se človek v vse to uglebi, pa pride do prav zanimivih zaključkov.

Rusija je namreč že davno sprevredila, da se male balkanske državice ne morejo za stalno vzdržati same kot prave slovanske države, ker, ako so tudi otete izpod turškega jarma pa je v nevarnosti njih samostojnost pred drugimi sovražniki. Zaradi tega je namen Rusije, da vzame pod svojo zaščito vse te države in to še zaradi tega, da se ne izgubi na Vztoku slovanski upliv. To spremembo hoče Rusija izvesti, pa če se na glavo postavijo oni politiki, ki imajo svoje zavetje v „Information“ in drugih takih glasilih, politiki, ki hujskajo na „neodvisnost“ Bolgarije, Srbije itd. pod kako nemško ali madjarsko patronanco. Posebno značilno je vedenje onih bolgarskih politikov, kateri bi napisled rajši, da še ostane turška strahovlada v evropsko-turških pokrajinah, nego pa da bi postala Bolgarija od Rusije odvisna država, zavarovana tako proti Turčiji kakor tudi proti izvennim evropskim kulturnoscem. Da Nemec Koburžan želi ostati samostojen vladar Bolgarije in še nadalje delati na škodo slovanskega prebivalstva za nemško stvar v Bolgariji, a da bi napisled postal tudi rad kralj Zjedinjene Bolgarije — vse to je lahko verjeti njegovim politikom. Resnica pa je zopet, da se je Rusija naveličala dajati denarno potuho zapravljivcem v izmolzeni kneževini, ter da hoče storiti jedenkrat „čisti račun“.

Ako bi pa konečno šlo po želji hujskačev iz Berolina in Budimpešte, bi se Bolgarija in Srbija danes obrnili proti svoji rešiteljici Rusiji in ne proti Turčiji. Ako se upošteva vse to, potem pa se skoraj ni čuditi, da se je spremenila politika Rusije na vročih balkanskih tleh.

Shod na Libušnjem.

V nedeljo 22. t. m. je priredilo „Slovensko katoliško politično in gospo-

bička. Glavna naloga Italije je pa, ako hoče v okom priti najnovejšim konkurenčnim bojem, da povzdigne konjerejo in reje ovac. V ta namen in da se prebivalcem goratih krajev pomaga, predlaga predsednik carino 15 lir na ne obdelano in 20 lir na obdelano volno, nadalje 5 lir na stavbeni les. Za konji naj bi se uvedla carina, kakoršna je v Španiji, namreč 180 lir na konja. Po govornikovem mnenju, vinska klavzula s časoma ne bi za Italijo itak imela prevelikega pomena, ker se v Avstriji in posebno na Ogrskem vedno več vina prideluje. Še manj pomena pa bode imela vinska klavzula tedaj, ako se ista dovoli tudi Francozki in Španiji, v kar se je baje Avstrija zavezala. Dasi pa ima Italija od vinske klavzule le neznačne koristi, škoduje ista veliko posebno Ogrski, vsled česar se zdi tudi Italijanom upor proti nji na Ogrskem popolnoma opravičen. Po govornikovem mnenju odločevalce bodo naslednje tri točke, da katerih Italija ne odstopi 1. da se odpravi avstrijska carina na nekatere južne pridelke, kakor mandeline, lige, rastline za lišč; 2. Avstriji se prizna prednost pri uvažanju lesa in konj; 3. Avstrija mora za to dovoliti prednost italijanskim belim in rdečkastim vinom (med 12 in 15 alkohol. stopinj).

Macedonske reforme.

Turčija je torej vzprejela macedonske reforme, kakoršne sta ji načrtali Rusija in Avstrija. Pa že danes soglašajo vsi v tem, da ostanejo te reforme le na papirju ter da jih Turčija nikdar ne izvede. Ne samo to ampak Turčija zvraca zdaj vso odgovornost za dogodke v Macedoniji na Rusijo in Avstrijo, ona sama pa se pripravlja z vso hitrostjo na vojsko ter pošilja vedno več vojaških krdel proti severu. Vsem valijem je naročilo, da zbirajo denar za vojni zalog. Tega denara je došlo v Carigrad doslej že nad 5 milijonov pijastrov. Vojaški nabori se ne prestano vrše po vseh turških pokrajinah, celo med najdivljšimi narodi turškimi. V Albaniji razsajajo Albanci proti vsem tujejem in se zoperstavljajo proti vsaki naredbi, ki miri na to, da se napravi v Albaniji mir. V Carigradu pa pritiskajo izvestni krogi na sultana, češ, naj bi turška vlada Albance pustila pri miru in naj bi proti njim ne postopala.

Vojne priprave.

Angležkim listom se poroča iz Moskve, da je začela Rusija v zadnjih dneh na jugu pripravljati se na vojsko. V Kijevu in v Odesi ne dobi nobeden častnik več dopusta. Častniki, ki so prideljeni generalnemu štabu, morali so zadnje dni podvreči se posebni prisegi. Vojaški oddelki, ki se so vdeležili vojaških vaj pri Kurku, pripravljeni so vsi za vojsko. V vseh polkih, nahajajočih se na jugu države, se je število častnikov izdatno pomnožilo. Častniki, ki so bili bolejni so se premestili ali pa so bili vpokojeni. Vse priprave za mobilizacijo 100.000 rezervistov iz prve dobe in 180.000 rezervistov iz druge dobe so že končane.

Albanci in Srbi.

V Ipeku, kjer prebiva 400 srbskih in 300 albanskih rodbin, zahtevajo Albanci, da morajo Srbi prestopiti k turški veri ali pa se izseliti v Srbijo in to tekom meseca dni. Ruski konzul v Mitrovici je proti temu protestiral pri okr. načelniku.

Domače in razne novice.

Papeževa petindvajsetletnica.

V naši škofiji praznujemo petindvajsetletnico papeževanja Leon XIII. jutrišnjo nedeljo.

Leon XIII. se je rodil dné 2. marca l. 1810. v mestecu Carpineto iz grofovsko rodovine Pecciejev. V duhovnika je bil posvečen dné 31. decembra 1837, nadškop je postal 17. januarja 1843, kardinal 19. januarja 1853, in za papeža izvoljen 20. februarja 1878, slovesno kronan pa dné 3. marca 1878. Leon XIII. je 263. namestnik Kristusov na zemlji. Izmed teh 263 papežev je 89 svetnikov, 35 mučenikov in sicer vsi od sv. Petra do l. 311. Gledé trajanja vlade je naš Leon tretji. Sv. Peter je vladal cerkev 33 let, in sicer od l. 34. p. Kr. do 67. (v Rimu nepretrgano od l. 42. do 67., torej 25 let, 2 meseca 7 dnij), Pij IX. od l. 1846. do l. 1878. t. j. 31 let, 7 mesecov, 2 dni.

Izmed vseh papežev je vladalo nad 20 let le 12. — Tudi po starosti je Leon XIII. tretji. Nad 93 let sta dosegla sv. Agata († 682) in

Za časa petindvajsetletnega vladanja Leona XIII. je bilo na novo ustanovljenih: 2 patrijarhata, 13 nadškofij, 140 škofij, 2 opata »nullius« (samostalna opata s škofovskimi pravicami), 5 apostolskih delegacij, 50 apostolskih vikarjatov, 35 apostolskih prefektur. Iz tega razvidimo, kako veliko je deloval ta veliki mož za razširjanje sv. vere.

Papežu Leonu XIII. so posebno pri srcu tudi slovenski rodovi. Leta 1880 je izdal prelepokrožnico, v kateri navdušeno proslavlja velike zasluge svetih bratov Cirila in Metoda, ki sta iz Soluna prinesla Slovanom pravo vero ter v domačem jeziku učila rojake velečastnih resnic božjih. In ko so l. 1881. Slovani romali v Rim, zahvalit se za krasno okrožnico, dal je sv. Oče v spomin tega potovanja v cerkvi sv. Klementa, v kateri počivajo ostanki sv. Cirila, postavili na svoje stroške oltar na čast sv. Cirilu. Neprestano prizadevanje Leona XIII. je, da bi se razkolni Slovani zopet združili s katoliško cerkvijo. V svojem ogovoru slovanskih romarjev l. 1881. je rekel: »Po božjem sklepuse kaže, da je slovenski rod prihranjen za posebne namene.« Naš slovenski narod je opetovan blagoslovil, z veseljem sprejemal poročila o verskem napredku med nami.

Vzroka dovolj, da tudi kot Slovenci in Slovani ljubimo Leona XIII.

Slava mu! Bog ga živi še mnogo let!

V proslavo papeževe petindvajsetletnice bodo jutre po vseh cerkvah slovesne službe božje. V Gorici nameravajo nocoj bakljado, ki pojde izpred prvostolne cerkve, ter vabijo meščane, naj bi razsvetili okna.

Za »Šolski Dom« so plačali predsedniku: Jurij Peternel, dekan v Kobaridu 10 K; Henrik Črnigoj, vikar v Vel. Žabljah (po poštni položnici) 10 K.

Srčna hvala!

Veliki ples v goriški čitalnici dne 22. t. m. uspel je po soglasni sodbi udeležencev prav izvrstno. V bogato in okusno z bojnim zelenjem okrašenih in sijajno razsvetljenih društvenih prostorih zbrala se je takoj po napovedani začetni ura prav mnogobrojna družba dam in gospodov v elegantnih opravah, družba, v kateri so bili zastopani skoro vsi c. kr. in deželni uradi, učiteljstvo šolskih zavodov, častništvo c. kr. tukajšnjega pešpolka (med njimi g. stotnik U. z dieno gospo soprogo Slovenko) in inženjerji bohinjske železnice. Počastil je veselico s svojo navzočnostjo tudi g. dvorni svetnik in načelnik c. kr. okr. glavarstva, visokorodni grof Henrik Attems. Od drugih narodov bili so zastopani hrvaški, češki in rusinski, nemški in laški, od drugih krajev Trst, Tolmin, Sv. Lucija in Miren. Ples se je začel s »polonezo«, otvorjeno od plesoreditelja M. J. z čast. gospo dr. P. in kaj lepo aranžirano. Gospod reditelj je skazal s svojim prihodom iz — glede na prometna sredstva, kako oddaljenega Tolmina čitalnici svojo neomajano zvestobo in naklonjenost; naj sprejme zato našo iskreno zahvalo. Obe dopolunočni četvorki, katerih drugo je vodil jako spremno naš domači aranžer Vl. P., je plesalo po 28 parov, in razmerje med številom plesalk in plesalcev je bilo popolnoma ugodno; naravno, da je bila ob takih okolčinah zabava živahnja in prijetna. Omeniti treba še, da so plesalki bili od odbora podarjeni elegantni, v modernem okusu izdelani plesni redovi. Uverjeni smo, da bodo ob njih hranjeni v spomin tega lepega večera. Pri polunočnem odmoru zbrala se je družba deloma v društvenih sobah, kjer je bil tudi napravljen čeden buffet, deloma v pritlični krčmarjevi dvoranici. Žal, da nima čitalnica prostornejšega lokala za ta namen na razpolago, kakor ga je imela v prejšnjem stanovanju na Travniku; a kaj hočemo; saj še marsikteri izmed novozidanih monumentalnih narodnih domov tega nima.

Krasen večer je zopet doživel naša čitalnica; pokazala se je kot neoporečno pravo središče in zbirališče narodne intelligence, kot pozorišče olikanega kretanja in častne reprezentacije nasproti neslovenskim gostom. Poznalo se je, da ima odbor v svoji sredi kaj čile in delayne mlade moči, ki nam še marsikai lebega

Opomin. — Tukajšnji magistrat svari vse one, ki potrebujejo delavce, naj ne vzamejo na delo onih oseb, ki niso preskrbljene z delavskimi knjižicami, ker bi inače morali plačati globo od 20 do 80 K.

Voda za Gorico. — Mestni stavbeni urad je izdelal načrt po katerem naj bi se napeljala ptna voda iz Čepovana v naše mesto.

Pila in jedla, a nič plačala sta Ludvik Komel in France Nemeč iz Bilj v krčmi Karola Mascalchi. Napravila sta 7 K 44 vin, dolga ter jo popihala.

Ces. kr. kmetijsko društvo v Gorici razglaša: Bakreni vitrijol, kar ga je nakupil nakupovalni odbor, je ves razprodan, omenjeni odbor ne smatra ugodno nakupiti sedaj družega radi velikih sprememb v cenah, nadaljevalo se pa bode vendar podpisovati ali brez zaveze za ceno.

Pretep. — Delavec Andrej Blažič iz Št. Andreža je bil v neki krčmi s svojimi tovariši. Dokler so bili v krčmi, bilo je vse mirno. Na potu pa so napadli tovariši Blažiča in so ga tako pretepli, da so ga morali potem prepeljati v bolnišnico.

Nesreča. — Onega Feliksa Barlota, o katerem smo poročali v zadnji številki našega lista, da je na potu iz Kanala proti Rodeu izginil ter da so na cesti našli le njegov klobuk, našli so mrtvega v Soči. Pri njem so našli tudi denar in druge reči, katere je imel s seboj.

Požar v Krombergu. — V nedeljo med dopoldansko službo božjo začela je goreti gmajna v Lokah. Ljudje so hiteli gasiti, ter so obvarovali kar so mogli. Škode je do 4000 K. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Katoliško slovensko Izobraževalno društvo v Dornbergu priredi prihodnjo nedeljo 1. marca v prostorni občinski dvorani slovesnost z govorom, petjem in deklamacijami v proslavo 25-letnice sv. Očeta Leona XIII. Začetek točno ob 3 in pol uri popoldne. Vstop je brezplačen. K prijazni udeležbi uljudno vabi odbor.

Papeževa 25letnica v Dutovljah. — V Dutovljah so dne 22. t. m. na posebno slovesen način praznovali papežovo 25letnico. Na predvečer bile so vse hiše razsvetljene in okrašene sestavami. Tudi več kresov je gorelo. Grmenje topičev in zvonjenje pa je to slavnost poveličevalo. Godba je svirala pred cerkvijo, pred duhovniščem in potem po vasi. Dne 22. t. m. pa je bila ob 10. uri slovesna sveta maša s pridigo, h kateri je prislo silno mnogo ljudsva od bližu in od daleč.

V Tolminu so aretilirali 23 letnega zidarja Štefana Papiča iz Crkvenice na Hrvatskem radi razžalenja Veličanstva ter ga pripeljali v goriške zapore.

Premeščenje velike vojašnice v Trstu. — Kakor smo svoječasno poročali, se je tržaška mestna uprava pogajala z vojaško upravo, da bi slednja odstopila prvi prostor, kjer se nahaja velika vojašnica v Trstu proti temu, da priskrbi mestna uprava vojaški upravi primeren prostor, na katerem bi se gradila nova vojašnica. Kakor čitamo v tržaških listih, sta se mestna in vojaška uprava v tem pogledu konečno dogovorili in tako se bode sedanja velika vojašnica opustila ter sezidala na drugem mestu.

Propovedi v tržaško-koperski škofiji. — V tržaško-koperski škofiji se propoveduje zdaj v 80 cerkvah v hrvatskem jeziku, v 72 cerkvah v slovenskem jeziku in le v 30 cerkvah v italijanskem jeziku.

6 letni fantič odsekajo svojemu 17 mesečnemu bratu roko. — 6 letni sinček posestnika Ceka iz Hrušice je te dni odsekal svojemu 17 mesečev staremu bratu s sekiro desno roko. Zgodilo se je to tako-le: 6 letni bratec je pred hišo sekal drva. Nesreča je hotela, da je v hišu, ko je ta zamahnil, da preseče palico, ubogi Francek segnil za isto in je vsled tega 6 letni deček, mesto palice, odsekal bratu desno ročico. Ko se je zgodila nesreča, bila je otrokova mati doma v hiši, oče pa v gozdu.

Konja v lekarni. — V sredo zvečer okolo sedme ure in pol peljal je voznik Campiotti po ulici Bosco v Trstu s par konji kakih trinajst q blaga. Tam kjer je klanec te ulice najbolj strm, utrgala se je zavornica in voz začel je potiskati konje naprej tako močjo, da so se konji splašili ter v divjem teku dirjali po ulici Madonina. Voznik trudil se je nekoliko časa, da bi konje ukrotil, pa zaston. Konečno so se pa še vajeti utrgale, tako da so postali konji popolnoma prosti. Dirjali so po ulici Madonina in jo potem zavili v ulico Barriera vecchia. Tu pa

se lekarino in pobili so skoro vso posodo, v kateri se hranijo zdravila.

Pretep med vsečiliščniki. — V četrtek je prišlo na Dunaju do pretepa mej katoliških in nemško nacionalskih dijaki, kateri so napadli katoliške dijake. Več dijakov je ranjenih. Policija je posigla vmes in aretilira nekaj dijakov.

Koncert Nadine Slavjanske na sultanovem dvoru. — Ker počasti ta sloveči ruski peski zbor v kratkem tudi naše mesto, bi utegnilo naše čitatelje zanimati kako je isti zbor nedavno koncertoval na dvoru turškega cesarja. Ko je Nadina Slavjanska pričela svoje turnelje po balkanskih mestih, prišla je najprej v Carigrad. Sultan, izvedši o tem povabil je zbor takoj z Xildiz-Kiosk da koncertuje v dvornem gledališču in Nadina je sprejela povabilo. Koj ko je zbor Slavjanske stopil v dvor, povabljen je bil na bogat obed.

»Po koncertu!« je odgovorila Slavjanska, »ker pojedi bi pevci ne peli dobro«.

»Naj pa bo« je dejal sultan.

Ob 5. popoludne so vstopili ruski pevci v dvorano gledališča, ki sicer ni veliko, a je zelo ukusno in bogato opravljeno. V srednji loži nasproti odrja je sedeł sultan, njegov naslednik in ruski poslanik Zinovjev. Pod ložo, v nekakih kletkah, ograjenih z mrežami, so sedeł sultanove žene, v parterju pa je bila turška generaliteta, dvorni dostojanstveniki, mladi plemiči, kadeti itd.

Pred koncertom je turški dvornik opozoril Slavjansko, da sultan ne mara za overture, zato da naj pevci kar pričeno izvajati »program« in pojo dalje toliko časa dokler se sultan ne naveliča poslušati.

In zbor začne prepevati ruske pesmi, pel je in pel brez konca in kraja. Ubogi pevci so bili že strašno utrujeni, a sultan se še ni naveličal.

Naposled zapoje zbor rusko pesem »Il u vrtu«, il u basti...«

»Dur! Dur! (Stoj! Stoj!) zakliče sultan.

»Dur!« so začeli klicati za sultanom vsi v gledališču.

Zbor obmolkn.

Ruski poslanik zakliče na oder: »Njegovo Veličanstvo sultan ima ljubimca goslarja, ki zna gosti to rusko pesem. Nj. Veličanstvo Vas prosi. Nadina Dimitrijevna, da bi dovolili, da goslar gode to pesem na gosilih a Vi da ga spremljate na balalajki (godalo podobno tamburici).«

»Tudi to moremo kar se mene tiče« odgovori Slavjanska.

In na oder stopi zgrbljena figura v sijajni turški uniformi, z zlatom vezani. Sultanov goslar se je dolgo priklanjal na vse strani in potem ob spremstvu balalajke zagadel: »Vo sadu — li, v ogorod!«

»Njegovo Veličanstvo sultan prosi Vas Nadino Dimitrijevna, da zbor zapoje himno: »Bože, Carja hrani!«

Vsi so vstali, tudi sultan je vstal...

Ko je zbor skončal himno, zašepne sultan Zinovjevu nekaj na uho, in ruski poslanik obrnil se je proti Slavjanski in s svojim gromovnim glasom dejal:

Nadino Dimitrijevna! Nj. Veličanstvo sultan Vas srčno zahvaljuje za vzvišeni užitek, ki ste mu ga priedili s svojim petjem. Nj. Veličanstvo Vam želi vedno uspeha v bodočnosti!«

Na to pa stopi na kraj odr Nadina Slav

na Libušnjem. Shodu je predsedoval društveni odbornik, g. Anton Bajt iz Selca.

Društveni predsednik in deželni poslanec, g. Ivan Lapanja, je zbranim zborovalcem v prav poljudni besedi razložil sestavo deželnega zbora ter opisal stranke, ki zastopajo v njem svoje posebne koristi. Omenjal je posebno delovanje slovenske kat. narodne stranke, ki stoji pod umnim vodstvom prezadstavnega g. dr. Antona Gregorčiča. (Živio-klici.) Žalostno je, pravi govornik, da v doseg ljudskih koristij poslancem kat. narodne stranke ne otežkuje stališča toliko italijanske stranke, kakor neki gotovi slovenski poslanec. (Klici: „Preč z njim!“ „To je tisti, ki ni hotel Bovčanom dati mlekarja!“ „Tuma!“)

G. poslanec je na to opomnil podpore, ki so jo po dr. Gregorčičevem in njegovem prizadevanju dobili Libušnjci. Govoril je o zavarovalci za govejo živino, katero bo dežela sama vzela v svojo oskrbo, priporočal je samostojno zvezo mlekaških zadrug kobariskoga okraja in pokazal na koristi take zvezne, pojasnil je ustanovo deželne hipotečne banke in povdarij nje velik gospodarski pomen za ljudstvo. Z ozirom na Vrsno, kjer nimajo učitelja, je g. poslanec pojasnil tudi deželni šolski zakon glede samostojnega nastavljanja učiteljev in učiteljic. Svoj poučni politično-gospodarski govor je končal z zatrdilom, da se bodo poslanci kat. narodne stranke vedno potegovali za koristi za puščenega kmeta.

Burno pritrjevanje med govorom in živio-klici ob zaključku so bili izraz zahvale govorniku za njegov trud in ponk.

Sledilo je nato od g. poslancega še poročilo o delovanju cestnega odbora, kakoršno se razvija po celem okraju, in česar dobrote izdatno čutijo tudi Libušnjci, dasi nimajo v tem zaztopu nobenega moža. Cestni odbor hoče po svojih močeh vedno zadostiti potrebam celega okraja.

Potem, ko je g. poslanec dal pojasnila na razne interpelacije, je društveni tajnik, g. Ciril Metod Vuga, govoril o društvenih gospodarskih prizadevanjih, katera pa morajo društveniki skupno in zvesto podpirati, da dosegajo tako tudi do skupnih koristij. Omenjal je razdrog nega delovanja „liberalne“ stranke, kazal je na edinost in požrtvovalnost kat. narodnih poslancev, pozivljal je k čuječnosti, odločnosti in vstrajnosti ter slikal škodo strupnega lažiliberalka časopisa. S pozivom, da vsakdo podpiraj le katoliške liste in krepko deluj le za katoliško stvar v propast lažiliberalka zmaja, je zaključil svoj govor.

Zbrani zborovalci so k sklepu s trikratnimi živio-klici sprejeli zaupnico g. Ivanu Lapanji in svojemu rojaku, veleč. g. dr. Antonu Gregorčiču, kot načelniku kluba kat. narodne stranke.

Število društvenikov na Libušnjem je na zadnjem shodu naraslo od 99 na 110. Ta shod je bil živ izraz probujene katoliške zavesti vrlih Libušnjcev. Živel!

Dopisi.

Z dežele. — (Klerikalci za šolo.) Pod tem naslovom se je zagnal Kramarjev Dreje v 12. številki svojega trobila „Soče“ zopet enkrat v te šmernate nazadnjaške „kavice“ in gotovo po pravici; saj je „sploh notorično, da so naši klerikalni katoliki nasproti vsakemu napredku in omiki“, kakor trdě ogorčeni učitelji v 13. številki istega lista. In za dokaze ni bil Dreje kar nič v zadregi. Segnil je kar v — Švico po ravnomer izdanem statističnem letniku, iz katerega je razvidno, da je izdal v pretečenem letu protestantski kanton Bazel povprečno 230 frankov za učenca; najpoznejši katoliški kanton Wallis pa komaj — strmite! — 17 frankov. Ergo, sklepa naš žurnalista; katoliki v Švici so selaminsko zabiti nazadnjaki, ker so manj izdali za šolstvo kakor protestanti. On namreč taksiha ljudsko omiko po denarju, ki se ga izda za šolstvo, čemur se pa ne smemo čuditi, ker je sam „gätsman“, in pritegne le tje, kjer kdo kaj dà in kjer nese. Mi bi mu torej tega sošizma ne zamerili, samo če bi nam zraven tega

stantje, vendar pokazalo pri izkušnji vojaških novincev v Švici, da so najbolj izolani „rekruti“ iz katoliških „reakcionarnih“ kantonov Wallis in Freiburg. „Prosvitljeni“ curski kanton je v tem oziru daleč ostal za njima. Pričakujemo torej, g. Gabršček, da prihodnjič poveste tudi to novico svojim vernim ovčicam!!

Cudno je pa vsekakso, da se naši „liberalci“ gredo vselej, kadar se hočejo s kakim napadom na katolike osmešiti v tujino — blamirati, n. pr. v tem slučaju v — Švico, ko imajo za to vendar dovolj prilike doma. Le poglejte gor na Tolminsko. Tam je več takozvanih šol za silo, katere poučujejo redno duhovničitelji. In da ti može v tem poslu nične zaostanejo za rednimi učitelji, nam svedoči najbolj dejstvo, da so se mero-dajne osebe izražale opetovano, da započajo boljše in lepše uspehe na šolah za silo kakor na rednih šolah. Po „Sočinem“ načelu bi torej ti gospodje morali dobiti vsaj toliko nagrade, kakor imajo učitelji plače, če ne več. V resnicu pa dobe za svoj trud letno nagrado v znesku 200 K!!

Zdi se pa tudi, da celo gg. učitelji sami niso enih mislj z Gabrščekom, da bi se ljudsko omiko merilo po izdanem denarju za šolstvo in narobe. Ko je bilo namreč predlagano, naj bi se bivšemu vikariju-učitelju na Pečinah razun letnih 200 K nagrade prisodila še enkratna častna nagrada v znesku 100 K, ker je pri poučevanju v šoli dosegel izvanredno dobre uspehe, je predlog — padel, najbrž — kakor se sumi — z naporom nazadnjaških, pardon! „naprednih“ (?) udov-učiteljev okrožnega sveta! Zakaj? Zato, ker niso Gabrščekovega mnenja, da naj bi se ljudska omika merila z izdanim denarjem. Doma v svoji deželi se si torej moral blamirati, dragi Dreje! s svojim „naprednim“ „merilom“ omike, in ti ni bilo treba segati v — Švico!

Iz Trente. — (Zandarji na Mojstroki (Vršecu).) Trentarji imamo bližav Kranjsko Goro kakor v Bovec, ako izvzamemo spodnji del Trente ob novi cesti, ker Trenta je kakor London, tri ure dolga. Sev, pot v Kranjsko Goro je težavnica, ker vodi, čez Vršec ali prelaz Mojstroko, ki je visok krog 1700 m, in je zlasti od kranjske strani precej hudo strma na nekaterih krajin. Po leti je ta pot, oziroma steza zelo prijetna radi finega zraka in pa divje romantične, in zato ni čuda, da se je „nemško plan. društvo“ podvzalo zgraditi na Vršcu planinsko kočo, katero turisti dokaj pridno obiskujejo; posebno pa služi ta koča, „Vossova“, mnogoštevilnim kranjskogorskim letovišnikom kot izlet.

Po tej stezi so Trentarji zlasti v časih, ko še ni bilo ceste v Bovec, znosili na trdnih svojih plečih vse potrebuščine iz Kranjske gore, in kar je gojenje Trente, hodijo še zdaj od kraja raje kupovat tja nego v Bovec, ker je bliže in — ceneje.

Po leti, kakor omenjeno, je lepo čez prelaz, ne pa takó po zimi, kadar leži 4—5 m snega in vrh tega še huda nevihta razsaja ter gromé plazovi; tedaj pač ni človek niti življenja varen. Tedaj jenja čez prelaz vsak promet, in dokler sneg malo ne strdi, si tudi Trentar ne upa čez. Zgodilo se je vže večkrat, da si je upal ta ali oni iz potrebe v takem slučaju čez vrh, a kmalu se je moral vrniti, bodi radi orjaškega viharja ali pa radi tega, ker se mu je sneg udiral ter ga moral gaziti do pasu.

Po tej poti morajo parkrat na leto patrulirati tudi bovški orožniki, in sicer do „Vossove koče“. Po leti jim pač ni hudó, zlasti, ker se lahko odpočijejo ne samo v koči, ampak povsod, kjer hočejo — na suhem.

Nekemu Trentarju, ki je šel pred kratkim po opravil čez Vršec, se je pa čudno zdelo, kakó da morajo ubogi zandarji po tej poti patrulirat tudi po zimi, ko ni skoraj nikakega prometa. Po zametih hoditi, kjer se udira še zdaj do kolen, se pač niti navajenemu Trentarju dosti ne ljubi, še manj pa počivati in ležati v snegu, kakor so bili prisiljeni zandarji ta dan, utrujeni dolgega pota iz Bovca in pa utrudilnega hoda. „Hej, ali ste prišli na ibunge?“ jih je prašal mož s pomilovanjem. Hvala, za take „ibunge“!

No, ta dan je bilo na Vršcu še lepo vreme, na katero se ne more nikdar začasati od danes do jutri. — Kakó je pa bilo drugi zandarški patruli pa r dñi prej pri srcu, ko se je moralna na Vršcu vojskovati z velikim viharjem, ki je poln, kakor smo videli iz Trente, ozračje s celimi meglami snega, ne vemo, sodimo pa lahko, da ne prav prijetno!

nije patrulirat v ta ali oni kraj, morajo pač premisliti, ali je to res potrebljivo in ali nima morda to nikakega namena razven — mučenja. Pomisliti je pri tem tudi, da v takih krajinah najdejo pot ob nevihti in radi velikih zametov komaj vajeni domačini, kdo drug, ki ni vajen, pa zelo lahko pot zgreši in zgodi se lahko tudi, da plača z glavo ali pa si nakoplje bolezni.

Ako pa morajo žandarji na vsak način, kar se do zda, v kolikor se ve, še ni zgodilo, tudi po zimi patrulirati po Vršcu, naj jim priskrbé pristojne oblasti vsaj ključ do „Vossove“ koče, da se bodo mogli odpočiti in malo okrepati, zakaj od Loga v Trenti, kjer imajo prenočišče do Vršca in nazaj, porabijo žandarji celih 8 ur, kar je gotovo vsakemu človeku po sneženih zametih več kot preveč, in to tem bolj, ako bodo žandarji mogoče gledat samo „Vossove“ kočo, ali še stoji.

Trentar.

Iz Prage. — („Ilirija“ Vrhlickemu v proslavo njegove petdesetletnice) Pretekli teden, ko je Praga in celi češki narod slavil petdeseti rojstni dan svojega ljubljence, pesnika Jaroslava Vrhlickega, moža, ki ima ne samo kot duhovit pesnik in dramaturg, ampak tudi kot neumoren prevajalec velikanski pomen za češko slovstvo in upliv na razvoj istega v poslednjih desetletjih, stopilo je tudi slov. akad. društvo „Ilirija“ v vrsto slavljenčevih čestilcev in priredilo dičnemu pesniku na čast slavnostno društveno sejo pri obilni udeležbi vzornih gostov in polnoštevilnem obisku svojih članov.

Slavnostno sejo je otvoril predsednik „Ilirije“ g. jur. Egon Staré, ki je v društvem imenu v kratkih besedah izrazil svoje veselje, da zamore tudi „Ilirija“ poklanjati slavnemu pesniku svoje čestitke. Nato je sledilo zanimivo predavanje člena društva, g. jur. Žižke z Trocnova o razvoju, delovanju in pomenu Vrhlickega za češko slovstvo. Burno ploskanje je bilo pohvala in priznanje za temeljito in skrbno izvršeno delo. Ni še jenjalo pohvalno ploskanje, ko se vrata odpro in naš slavljenec se je prikazal spremijevan od nekaterih društvenikov. In ko so gostje in člani „Ilirije“ zagledali tega moža, neznatnega po postavi, odetega v navadno sivo suknjo, prihajajočega v vsej svoji priprosti, prijaznosti in ljubeznivosti, vzklopilo jim je srce in navdušeni „slava“ in „živio“ klici so se razlegali po dvorani. Isti klici so se ponavljali, ko je predsednik „Ilirije“ podal slavnemu s slovenskimi narodnimi barvami odičeno palmo, nakar se je isti v presrčnih besedah zahvalil in izrazil svoje odkritosrčno veselje, da mu je mogoče prežiti nekaj ur v slovenski družbi, kar je dalo gostom in društvenikom povod, da so se mu s to presrečnješo ovacio zahvalili za njegovo naklonjenost. Po tem presrečnem sprejemu je deklamoval gosp. jur. Janko Pretnar nekaj lastnih prevodov najlepših pesniških Vrhlickyjevih. Z vidnim zanimanjem je sledil slavnemu pesniku deklamovanju svojih poezij, ki jih je mladi pesnik presadil na slovensko polje in nato častital prevajalcu na posrečenih prevodih in izrazil svoje veselje, da se je odprl s temi prevodi njegovi poeziji širši krog spoznavanja. Tudi g. Žižki se je nato slavljenec zahvalil za skrbno predavanje. Za pesko zabavo je skrbel pod vodstvom g. Mirka Koršiča peski zbor društva „Ilirije“, ki je rešil svojo nalogo častno in nepričakovano dobro. Cela dvorana je napeto poslušala divne zvoke naših pesmi in z burnim ploskanjem izrazila svoje priznanje. Tudi pesnik slavljenec sam se je opetovan izrekel, da je petje krasno.

Pri tej zabavi nam je utekala ura za uro. Bilo je že pol ene po polnoči, ko se je slavnemu pesniku ločil iz naše srede in med „živio“ in „slava“ klici zapustil dvorano.

„Ilirija“ zre s ponosom na Vrhlickega večirek. In to s pravico; saj se slavnemu pesniku pri nobeni slavnosti povodom petdesetletnice ni zadržal 'ako dolgo kakor pri naši! Čutil se je prostega konvencionalnega spon, tako domačega v milu družbi, kakor se je sam izrazil. Ni bilo navdušenih oficijskih govorov in napitnic, navdušen je bil vsak posameznik sam, čuteč se vznešenega v bližini velikega, zasluženega, slavnega Slovana, zraven pa ljubeznivega, priprtega moža.

V znak priznanja za prirejeno mu oslavo je daroval slavnemu Vrhlickemu svoja najboljša dela knjižnici „Ilirije“.

Politični pregled.

Gospodska zbornica.

V četrtek je vzprejela gospodska

Nadvojvod na potovanju.

Nadvojvod gredo na potovanje. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je s svojo soprogo kneginjo Hohenberg odpeljal v Trst, odkoder pojde v Egipt. Nadvojvoda Oton in dva druga nadvojvoda so šli v Monte Carlo.

Afera Galgotzy.

V svojem poročilu o zadnji seji poslanske zbornice omenili smo tudi nekaj mest iz govora poslancev Elderscha in tudi nekaj psov, s katerimi je med tem govorom obslužen poslanec Pernerstorfer poveljnika desetega vojnega kora feldcajgnajstra Galgotzyja. Te dni pa priobčujejo dunajski listi brzojavko, katero je vsled teh napadov Galgotzy doposal vojnemu ministru. Ta brzojavka glasi se tako-le: „Z ozirom na način, na kateri se je v poslanskem zbornici žalilo moje ime ter z ozirom na izjavo deželnobranskega ministra v seji poslanske zbornice z dne 6. novembra 1902, da pri sedanjih okolnostih taki napadi niso v stanu žaliti armade in njenih članov, se ne čutim žaljenega in zato tudi ne tožim poslance Pernerstorferja. Sodbo o svoji delavnosti kot korni poveljnik prepuščam onim, ki so v to opravičeni, potem svojim vojakom tovarišem in pa svojim podložnikom!“ Ukratko s to brzojavko pa priobčujejo dunajski listi tudi to-le izjavo vojnega ministra: „Ko objavljam besedilo te brzojavke izjavljam, da uživa korni poveljnik v vsej armadi največje spoštovanje. On ni le podrejenega mu vojaštva visoko čisljen, marveč celo oboževan in to zaradi njegove pravičnosti kakor tudi zaradi njegovega rahločutja do svojih podložnikov. Izjavjam tudi, da so vojaki 10. vojnega kora obkoljeni od agitatorjev, kateri bi jih radi zavedli k dejstvu zaredi katerih je potrebna v interesu discipline največja opreznost in odločno postopanje. Feldcajgnajster Galgotzy ni nikdar prestolil mej svoje oblasti in ni tudi nikdar dopustil, da bi njemu podrejeni vojaki storili kaj sličnega“. „Arbeiterzeitung“ pa ponatiskuje neki članek iz „Fremdenblatta“, v katerem se opisuje Galgotzy kot angelj dobrotnik, kot pravi oče svojih podložnikov, zaradi česar bi ga vojaki nazivali z besedami dobrí Toni. Na to pa vpraša „Arbeiter Zeitung“: Kdo bi bil pač oni, ki je dal Galgotzyju tak pridevek! Morebiti jeden izmed 80 vojakov, ki so si vzel življenje; ali pa morebiti jeden izmed onih 70 vojakov, ki so se poškodovali ali pa tudi jeden izmed 725 obsojenih ječe? Bolj verjetno je, si odgovarja „Arbeiterzeitung“, da je to storil jeden izmed 44 zblaznelih vojakov.

Mladočehi.

Mladočenski izvrševalni odbor je imel v torku v Pragi posvetovanje o bodoči taktiki mladočenske državnozborske delegacije. Posvetovanje je trajalo baje 5 ur in se je sklenilo, da se mladočenski državni delegacijski prepusti prostota roka, vsled česar bo tudi zanaprej mladočenski klub določeval svoje postopanje v državnem zboru od slučaja do slučaja. Vladni listi pa pišajo, da bodo Mladočehi tudi gledé na godbe in državnega proračuna opustili obstrukcijo.

Vojaki nabori na Ogrskem.

Te dni je razposlal ogrski domobrinski minister vsem podrejenim oblastim okrožnico, s katero jim naznanja, da se vojaški nabori na Ogrskem ne prično s prvim marcem, kakor je bilo določeno, marveč da se preneso za nedoločen čas, ker ni upanja, da bi bila vojaška predloga v ogrskem parlamentu pravočasno rešena.

Sloveni na Nemškem.

Dr. Fetzner je ravnotkar izdal pod naslovom „Deutsche Slaven“ knjigo s temeljito narodopisno in kulturno zgodovinsko študio o vseh slovanskih piemehkih, ki žive na Prusku. Iz te knjige je razvidno, da živi na Prusku in sicer: Litvinov 121.000, Letov 1000, Mazurov 260.000, luž. Srbov 110.000, Kašubov 137 tisoč, Slovencev 200, Poljakov 2.500.000, Čehov 13.000, Moravcev 57.000. Razun Poljakov se najlepše razvijajo Litvini, ki imajo 13 svojih časopisov in lastno literaturo, ki se lepo razvija.

Trgovinska pogodba z Italijo.

V Rimu so se sešli te dni zastopniki vseh italijanskih kmetijskih društev, da so se posvetovali o nasvetih, katere naj bi dali italijanski vlad, zdajko bo treba sklepati z Avstrijo novo trgovinsko pogodbo. Predsednik tega shoda Cappelli

Za streljanje

edino le papirnati topiči (bombe)

kateri se izdelujejo v pyrotehničnem laboratoriju pooblaščenega in priznanega pyrotehnika Ferdinanda Makuca v Gorici.

N. B. 100 (sto) topičev stane 20 gld. oziroma 40 K.

Javna zahvala.

Slavna Jonkova hiša je izkazala tudi naši duhovnji in občini svojo darežljivost. Županstvo je prijelo volilo pokoj. g. Matija Jonko, namreč 1200 kron za tukajšnje reveže, ki bodo dobivali od te svote vsakoletne obresti. G. Terezija, udova Jonko, je podelila naši cerkvi prekrašen venec okrog misijonskega križa in 200 kron za cerkveno obleko. — In dedič, g. Leopold Jonko je zopet podaril — pod majhnim pogojem — 530 gld. za nove orgle v tukajšnji cerkvi. Za te bogate darove bodi izrečena tu v imenu vse duhovnije in občine iskrena zahvala: Vsemogočni Bog daj rajnemu gospodu večni mir; ostalim pa svoj blagoslov, da si v edinstvu zagotovijo svoj poklic z dobrimi deli.

Cerkveno oskrbništvo in županstvo v Čez-Soci dne 24. februarja 1903.

Najbolje tamburice izdeluje n razpošilja
Prva sisička tvornica TAMBURA

J. Stjepušin,
Sisak, Hrvatska.

Odlikovana na parižki svetovni razstavi I. 1896.

Cenike razpošilja na zahtevanje vsakemu brzo in brezplačno.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. štev. 25, priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po $\frac{1}{2}$ kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v II. Bistrici. Zveplenje družev sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zaboljkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinjo, even-tuelno ene sobe in kuhinje s pripadki,

se išče

v mestu ali bližnji okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uselitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravništvo.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trtega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in tako nizke

pri cerkvenih in posvetnih slavnostih soblastveno dovoljeni in priporočeni

Matevž Kralj

v Gorici. Novi most št. 10.

priporoča svojo

mizarsko delavnico
in
zalogu obkladkov.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vrapavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po telez-
nici na vse kraje avstro-ugarske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo posilja
tudi uзорce.

Cene zmerne. Rostrežba poštena.

ooooooooooooooo oooooooo oooooooo

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

registrirana zadruga z omejeno zavezo,
sprejema hranične vloge, katere obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ polmesecno;
nevzdignene obresti pripisuje konec leta
h glavnici. Rentni davek plačuje poso-
jilnica sama.

Daje posojila udom na osebni
kredit po $6\frac{1}{2}\%$ in na vknjižbo po $5\frac{1}{2}\%$.

Sprejema člane z glavnimi ide-
li po 200 K in z opravilnimi
ideji po 2 K.

Otvarja članom tekoče račune,
katere obrestuje po dogovoru. Za nala-
ganje in vrnjanje so na razpolago po-
ložnice c. kr. poštne hraničnice, tako da
je mogoče poslati denar brez poštne
stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12.
ure zjutraj in ob pondeljkih in četrtekih
tudi popoludne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Prihodnji teden se otvari

nova

trgovina

manufakturnega blaga,

Hedžet & Koritnik.

Corso Verdi in Šolske ulice
v Gorici,
vogel bivše okr. sodnije.

Istotam se sprejme učenca

zimske konjske plahte

izvrstne kakovosti, gorce,
volnene, mehke z barvan-
im obrohom, porabljive

tudi za odejo, po nizki ceni. Vrsta A plahta

za delavce, siva z barvanim obrohom, 145/190,
dobre kakovosti, kos po 4 K. Vrsta B, siva plahta
za izvoščke z ručecimi in rumenimi programi
145/190, prav dobre kakovosti, kos po 5 K. Vrsta
C double volnena gospoška plahta, siva z ru-
čecim obrohom, dvorščka, 150/200, najboljša, kos
po K 750. Vrsta D Montan-plahta, siva z mo-
drim obrohom 150/190, izvrstne kakovosti, kos
po 9 K. Vrsta E prima črna omnibus-plahta,
155/190, krasna in trajajoča, kos po 10 K. Po-
silja se proti povzetju. Neodgovarajoče zamenja
še brez zadružka.

Naslov: M. Rundbakin, Dunaj, IX.,
Berggasse št. 332a.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi,
posebno č.č. duhovščini. —
Ima bogato zalogu blaga
vsake vrste in za vsaki stan,
ter opozarja na ravno došlo
sveže pomladansko blago,
lastni izdelek *gotovih oblek*
in površnih sukenj. Cene
prav solidne!

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinješa za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno,
pri koj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Edina tovarna plina Acetylén

v Gorici,

dovoljena po c. kr. namestuštu v Trstu z dne 12. februarja 1903, št. 3402.

Podpisana sprejemata vsako delo za razsvetljavo stanovanj zasebnikov, delavnic, javnih prostorov itd. po jako zmernih cenah. Vsa naročena dela se izvrši točno!

Prevzemata tudi za izdelovanje vseh kleparskih in međenih (mōsingastih) izdelkov, kakor moderne sesalke (pumpe), škopilnice, žveplalnike in slično vse druga hidraulična dela.

Priporočata se z odlič. spoštovanjem

R. Cioli & L. Buttinaschi,

Gorica, Riva Castello št. 4.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje,
krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti,
ter so najspodbnejši za vsake vrste del, kakor
tudi za vezanje, reklamiranje, so edini, ki se
jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter angležke „Helikal Premier“, in „Regent“. Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komati šivank za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,

